

Aluevaltuusto

Kokousaika 13.2.2024 klo 16:00 - 16:41

Kokouspaikka Valtuustosalii, Viitaniemi, Jyväskylä

Jäsenet

Nimi

Lisätiedot

x Kokko Jani puheenjohtaja
x Paloniemi Aila 1. varapuheenjohtaja
x Luoma-aho Janne 2. varapuheenjohtaja
-Aalto Touko
x Lakka Emilia, varavaltuutettu
- Ahola Lotta
x Heikkilä Johanna,
varavaltuutettu
x Aula Maria Kaisa
x Autere Anna-Kaarina
- Forsgren Bella
- Garedew Kaisa
x Vuori Jouni, varavaltuutettu
x Haaparanta Jukka
x Halttunen Jari
x Heikkinen Maarit
x Hirsjärvi Irma
- Honkonen Petri
x Jäntti Leena, varavaltuutettu
x Hovikoski Mervi
x Hovila Sari

x Huikko Pekka

x Hyöky Elma
x Hyötyläinen Juha
- Hämäläinen Jukka
x Ruoppila Ahti,
varavaltuutettu
x Ingervo Sirkku
x Isomäki Kauko
x Isomöttönen Katja
x Jetsu Kati
x Kalmari Leena
- Kankaanniemi Toimi
x Parkkonen Joni,
varavaltuutettu
x Kautto-Koukka Leena
x Kiiskinen Kari
x Koikkalainen Emilia
x Kolula Marko
x Kytölehto Satu
- Kässi-Jokinen Saara
x Colliander Jari,
varavaltuutettu,
saapui klo 16.16 § 4 aikana
Konttinen Joonas

Allekirjoitettu sähköisesti

Marjakangas Pasi, 15.02.2024

Vilma Viitasaari, Aluevaltuutettu 16.02.2024

Marika Visakorpi-Kemppainen, Aluevaltuutettu 15.02.2024

Jani Kokko, Aluevaltuutettu 21.02.2024

Aluevaltuusto

x Weijo Ilse, varavaltuutettu
x Lahti Matias,
saapui klo 16.06 nimenhuudon
aikana
- Lahtinen Merja
x Hokkanen Harri,
varavaltuutettu
x Lajunen Heimo
x Lindell Leila
x Lumela Meri
x Martins Sirpa
x Melville Tony
x Muotka Petteri
x Neittaanmäki Pekka
- Nissinen Eino
x Pakarinen Teemu,
varavaltuutettu
x Nykänen Jouko
x Parkkonen Kari
- Peltonen Tuula
x Blom Jari, varavaltuutettu
x Pernu Ilkka
x Pippuri Linda
x Pirttiniemi Riitta
x Poti Jorma
x Puolimatka Tapio
x Puro Markku
- Rajala Sanna
x Vertainen Johanna,
varavaltuutettu
x Rantanen Riikka
x Savolainen Katri
- Silvast Tuomo
x Simonen-Jokinen Terhi
x Suonperä Juha
xTiainen Eila
x Tiirola Mikko
x Timperi Kati-Erika
- Tuovila Eetu
x Koukkari Helena,
varavaltuutettu
x Vanhala Mauno
x Vepsäläinen Hilma
x Viitasaari Vilma
x Visakorpi-Kemppainen
Marika
- Väyrynen Ville
x Piispanen Hannu,
varavaltuutettu
x Ylälehto Jani

Aluevaltuusto

- Åkerman Arto
x Lehtonen Timo,
varavaltuutettu

Muut läsnäolijat

x Tollet Jan	hyvinvointialuejohtaja
x Aalto Johanna	lakiasiaintohtaja
x Aniranta Ella Sofia	hallinnon asiantuntija
x Kallimo Kati	toimialajohtaja, sotepalvelut
x Karttunen Henna	hallintosihteeri
x Leppä Lasse	toimialajohtaja, konsernipalvelut
x Koponen Sanna- Riikka	vs. viestintäjohtaja
x Marjakangas Pasi	hallintojohtaja
x Maunuksela Hanna	hallintosihteeri
- Mensala Ville	pelastusjohtaja
x Ahlroos Arto	vs. pelastusjohtaja

Pöytäkirjan allekirjoitus

ja varmennus

Jani Kokko
Puheenjohtaja

Pasi Marjakangas
Pöytäkirjanpitäjä

Vilma Viitasaari
Pöytäkirjantarkastaja

Marika Visakorpi-Kemppainen
Pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan tarkastus ja Pöytäkirja tarkastetaan viimeistään 16.2.2024, ja tarkastettu pöytäkirja nähtävillä olo muutoksenhakuohjeineen pidetään yleisesti nähtävillä Keski-Suomen hyvinvointialueen verkkosivulla [hyvaks.fi](https://www.hyvaks.fi) 20.2.2024.

Kokousaika 13.2.2024 klo 16:00 - 13.2.2024 16:41

Kokouspaikka Valtuustosali, Viitaniemi, Jyväskylä

Käsitellyt asiat

1 § Laillisuus ja päätösvaltaisuus	1
2 § Pöytäkirjan tarkastus	2
3 § Työjärjestyksen hyväksyminen	3
4 § Aluehallituksen lausunto toimenpiteistä, joihin tarkastuslautakunnan väliarviointi 2023 antaa aihetta	4
- Liite: Tarkastuslautakunnan väliarviointi 2023	8
- Liite: Aluehallituksen lausunto tarkastuslautakunnan väliarvioinnin edellyttämistä toimenpiteistä	34
5 § Luettelo aloitteista	47
- Liite: Luettelo aloitteista	48
6 § Aluevaltuuston jäsenen sekä työikäisten ja ikääntyneiden lautakunnan varajäsenen vaihtuminen	49
7 § Aluevaltuuston jäsenen vaihtuminen	51
8 § Valtuutettujen aloitteet	53
Muutoksenhakuohjeet	54

Aluevaltuusto

§ 1 Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Selostus asiasta

Kirjallinen kutsu on toimitettu aluevaltuutetuille sähköpostitse 8.2.2024. Kokouksesta on tiedotettu yleisessä tietoverkossa hyvinvointialueen verkkosivustolla 8.2.2024.

Hyvinvointialueesta annetun lain 108 §:n mukaan aluevaltuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä. Läsnä oleviksi katsotaan myös ne toimielimen jäsenet, jotka osallistuvat kokoukseen sähköisesti.

Läsnä olevien valtuutettujen lukumäärä selviää kokouksen alussa toimitettavassa nimenhuudossa.

Päätös ehdotus

Aluevaltuusto toteaa, että kokous on laillisesti kokoonkutsuttu ja päätösvaltainen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Puheenjohtaja totesi, että nimenhuudossa paikalla oli 52 valtuutettua, 14 varavaltuutettua ja poissa 3.

Matias Lahti saapui kokoukseen klo 16.06 nimenhuudon aikana.

Aluevaltuusto

§ 2

Pöytäkirjan tarkastus

Selostus asiasta

Hallintosäännön 131 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla. Pöytäkirja voidaan tarkastaa ja allekirjoittaa sähköisesti.

Pöytäkirja tarkastetaan viimeistään perjantaina 16.2.2024. Pöytäkirja siihen liitettyine muutoksenhakuohjeineen pidetään yleisesti nähtävänä hyvinvointialueen verkkosivuilla tiistaina 20.2.2024.

Päätös ehdotus

Aluevaltuusto valitsee kaksi pöytäkirjantarkastajaa; Vilma Viitasaari ja Marika Visakorpi-Kemppainen, varalle Jani Ylälehto ja Arto Åkerman.

Päätös

Aluevaltuusto valitsi kaksi pöytäkirjantarkastajaa; Vilma Viitasaari ja Marika Visakorpi-Kemppainen, varalle Jani Ylälehto ja Maria Kaisa Aula.

Aluevaltuusto

§ 3 Työjärjestyksen hyväksyminen

Selostus asiasta Kesk-Suomen hyvinvointialueen hallintosäännön § 122 mukaan asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimita toisin päätä.

Päätös ehdotus Aluevaltuusto päättää hyväksyä asioiden käsittelyjärjestyksen esityslistan mukaisena.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluevaltuusto

§ 4 Aluehallituksen lausunto toimenpiteistä, joihin tarkastuslautakunnan väliarviointi 2023 antaa aihetta

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/3436/00.03.00/2023

Aiempi käsittely:

Tarkastuslautakunta 2.11.2023 § 93

Selostus asiasta Tarkastuslautakunta laatii väliarvioinnin, jossa tarkastellaan Keski-Suomen hyvinvointialueen organisaation alkuvuoden 2023 toimintaa.

Tarkastuslautakunta on kutsunut kuultavaksi aluehallituksen puheenjohtajiston, hyvinvointialuejohtajan ja konsernipalveluiden toimialajohtajan.

Arviointijohtajan ehdotus Tarkastuslautakunta merkitsee asian tiedoksi.

Asian kokouskäsittely:

Ennen asian kokouskäsittelyä Sari Kaakkomäki ilmoitti esteellisyydestä ja poistui kokouksesta kuulemisten ajaksi.

Tarkastuslautakunta oli kutsunut kuultavaksi väliarviointia varten: Hyvinvointialuejohtaja Jan Tolletin, konsernipalveluiden toimialajohtaja Lasse Lepän ja aluehallituksen puheenjohtajiston (Maria Kaisa Aula, Lotta Ahola ja Mervi Hovikoski).

Kuulemisten jälkeen Sari Kaakkomäki palasi kokoukseen klo 10.42

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tarkastuslautakunta 21.11.2023 § 102

Selostus asiasta Arviointijohtaja esittelee väliarviointiraportin vuodelta 2023 kokouksessa.

Arviointijohtajan ehdotus Tarkastuslautakunta päättää

Aluevaltuusto

1) hyväksyä ja allekirjoittaa Keski-Suomen hyvinvointialueen väliarvioinnin vuodelta 2023

2) antaa arviointijohtajalle oikeuden tehdä kokouksessa sovitut muutokset ja stilistiset korjaukset väliarviointiin

Lisäksi tarkastuslautakunta esittää aluevaltuustolle, että valtuusto päättää

1) merkitä tiedokseen Keski-Suomen hyvinvointialueen väliarvioinnin vuodelta 2023

2) lähettää Keski-Suomen hyvinvointialueen väliarvioinnin aluehallitukselle tarvittavia toimenpiteitä varten ja

3) velvoittaa aluehallituksen tuomaan aluevaltuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin Keski-Suomen hyvinvointialueen väliarviointikertomus antaa aihetta

Asian kokouskäsittely:

Käsittelyn aikana pidettiin kokoustauko klo 11.50-12.00.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluevaltuusto 5.12.2023 § 91

Selostus asiasta

Päätös ehdotus

Aluevaltuusto päättää

1) merkitä tiedokseen Keski-Suomen hyvinvointialueen väliarvioinnin vuodelta 2023,

2) lähettää Keski-Suomen hyvinvointialueen väliarvioinnin aluehallitukselle tarvittavia toimenpiteitä varten sekä

3) velvoittaa aluehallituksen tuomaan aluevaltuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin Keski-Suomen hyvinvointialueen väliarviointikertomus antaa aihetta.

Asian kokouskäsittely:

Aluevaltuusto

Arviointijohtaja Heli Tunturi-Kempainen esitteli asiaa kokouksessa.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluehallitus 12.12.2023 § 403

Selostus asiasta

Hyvinvointialue- johtajan ehdotus

Aluehallitus

- merkitsee tarkastuslautakunnan väliravioinnin 2023 tiedoksi ja
- käy keskustelun tarvittavista jatkotoimenpiteistä.

Asian kokouskäsitteily:

Puheenjohtajan avattua keskustelun esittelijä teki muutetun päätösehdotuksen:

Aluehallitus

- merkitsee tarkastuslautakunnan väliarvioinnin 2023 tiedoksi ja
- päättää pyytää tarkastuslautakunnan väliarviointiin liittyen lautakuntien lausuntoa toimielimiä koskeviin kehittämissuhteisiin ja henkilöstöjaoston lausuntoa henkilöstöä koskeviin kehittämissuhteisiin perjantaihin 26.1.2024 mennessä. Muilta osin aluehallituksen lausunto valmistellaan viranhaltijoiden toimesta.

Päätös Aluehallitus päätti

- merkitä tarkastuslautakunnan väliarvioinnin 2023 tiedoksi ja
- pyytää tarkastuslautakunnan väliarviointiin liittyen lautakuntien lausuntoa toimielimiä koskeviin kehittämissuhteisiin ja henkilöstöjaoston lausuntoa henkilöstöä koskeviin kehittämissuhteisiin perjantaihin 26.1.2024 mennessä. Muilta osin aluehallituksen lausunto valmistellaan viranhaltijoiden toimesta.

Lisäksi aluehallitus yksimielisesti päätti, että väliarviointi on tarkoitus käsitellä aluehallituksessa 6.2.2024.

Aluehallitus 6.2.2024 § 34

Aluevaltuusto

Selostus asiasta Tarkastuslautakunnan väliarviointi käsiteltiin lautakuntien ja henkilöstöjaoston kokouksissa ja toimielimet antoivat lausuntonsa aluehallituksen pyynnön mukaisesti.

Toimielinten lausunnot on otettu huomioon aluehallituksen lausuntoa valmisteltaessa. Lautakuntien ja henkilöstöjaoston kokouskäsitellyt ja lausunnot liitteenä.

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus

Aluehallitus

1. ottaa huomioon lautakuntien lausunnot toimielimiä koskevista kehittämissuhteista ja henkilöstöjaoston lausunnon henkilöstöä koskevista kehittämissuhteista omassa lausunnossaan sekä

2. päättää antaa aluevaltuustolle liitteenä olevan lausunnon toimenpiteistä, joihin Keski-Suomen hyvinvointialueen väliarviointikertomus antaa aihetta.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluevaltuusto 13.2.2024 § 4

Päätös ehdotus

Aluevaltuusto merkitsee tiedokseen aluehallituksen lausunnon toimenpiteistä, joihin Keski-Suomen hyvinvointialueen väliarviointikertomus antaa aihetta.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Jari Colliander saapui kokoukseen pykälän käsittelyn aikana klo 16.16.

Liitteet

Liite: Tarkastuslautakunnan väliarviointi 2023

Liite: Aluehallituksen lausunto tarkastuslautakunnan väliarvioinnin edellyttämistä toimenpiteistä

Keski-Suomen hyvinvointialueen väliarviointi 2023

Tarkastuslautakunta 21.11.2023

Sisällys

1. Puheenjohtajan katsaus	4
2. Tarkastuslautakunnan arviointitoiminta ja väliarvioinnin valmistelu	5
2.1. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja resurssit	5
2.2. Tarkastuslautakunnan tehtävät	6
2.3. Väliarvioinnin arviointikohteet ja -kysymykset	8
3. Organisaation resursseja ohjaavat asiakirjat	9
3.1. Hallintosääntö	10
3.2. Hyvinvointialuestrategian menestystekijä - henkilöstö	10
3.3. Hyvinvointialuestrategian menestystekijä – talous	13
3.4. Hyvinvointialuestrategian menestystekijä - johtaminen	14
4. Hallinnon ja toimielinten resurssit	16
4.1. Hyvinvointialueen toimielimet ja niiden toiminta	16
4.2. Hallinnon resurssit ja Johtamisen tukipalvelut	20
5. Väliarviointien yhteenveto ja kehittämissuhteet	22
6. Allekirjoitukset	24
Lähteet ja väliarvioinnissa käytetty tausta-aineisto	25

1. Puheenjohtajan katsaus

Sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen historiallinen uudistus on ollut yksi Suomen merkittävimmistä hallinnollisista uudistuksista. Kuten muidenkin hyvinvointialueiden, myös Keski-Suomen hyvinvointialueen päätavoite vuoden vaihteessa oli turvallinen siirtymä ja palvelutuotannon saumaton jatkuminen.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on tuottaa objektiivista ja luotettavaa arviointia sekä tietoa, joka tukee hyvinvointialueen aluevaltuuston päätöksentekoa ja toiminnan kehittämistä. Tarkastuslautakunta laatii kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa se esittää arvionsa siitä, ovatko aluevaltuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet hyvinvointialueella ja hyvinvointialuekonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lisäksi tarkastuslautakunta voi antaa aluevaltuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Tämän väliarvioinnin tarkoituksena on juuri tämä – antaa aluevaltuustolle tietoa ja tukea päätöksentekoon sekä samalla ymmärrystä arvioinnin kohteina olevista kokonaisuuksista. Lisäksi tarkastuslautakunnan väliarviointi on kuin silta vuoden 2022 ja 2023 arviointikertomuksen välillä. Väliarviointi katsoo hieman sitä, mihin viimeksi jäätiin ja samalla kurottaa tulevaan kokonaisarviointiin.

Tässä raportissa tarkastuslautakunta avaa ja tarkastelee hallinnon ja toimielinten resursseja sekä niiden käyttöä. Väliarviointi ajoittuu tammi-elokuulle 2023.

Tarkastuslautakunta arvioi vuoden 2022 arviointikertomuksessaan, että henkilökunnan kuuleminen ja jaksaminen ovat strategisia onnistumisen edellytyksiä sekä talouden tasapainottamisen että toiminnan ja palveluiden onnistumisen näkökulmasta. Tätä arvioidessaan tarkastuslautakunta näki, että henkilöstön työhyvinvointi on tarkempaa arviointia vaativa kokonaisuus ja tästä syystä se nostettiin yhdeksi väliarvioinnin teemaksi. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö on hyvinvointialueen merkittävä resurssi, johon tulee kiinnittää huomiota läpileikkaavasti hyvinvointialueen joka osa-alueella. Tässä raportissa tarkastuslautakunta lähtee liikkeelle organisaation johdosta ja jatkaa tulevaisuudessa arviointia aina ruohonjuuritasolle saakka.

Toisena raportin pääteemana on toimielimet, joihin myös ensimmäinen teema linkittyy vahvasti. Parhaimmillaan eri toimielimet parantavat päätöksentekoprosessia sekä mahdollistavat tehokkaamman toiminnan hyvinvointialueella. Tarkastuslautakunta arvioi raportissaan ja tulee arvioimaan myös jatkossa sitä, kuinka toimielimet tukevat valtuuston päätöksentekoa ja sen prosesseja.

Tavoitteena on, että väliarvioinnista tulee vakiintunut työkalu Keski-Suomen hyvinvointialueen toiminnassa, jonka avulla voimme tarkastella ja arvioida tarkemmin toiminnan ja organisaation kannalta merkittäviä asiakokonaisuuksia.

Elma Hyöky

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

2. Tarkastuslautakunnan arviointitoiminta ja väliarvioinnin valmistelu

2.1. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja resurssit

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Hyöky Elma (puheenjohtaja)	Tuikka Kimmo
Hirsjärvi Irma (varapuheenjohtaja)	Pollari Marjut
Kaistinen Juha	Melville Tony
Lahtinen Merja	Koskinen Satu
Lindell Leila	Suomala Antti
Puolimatka Tapio	Häkli Helky
Silvast Tuomo	Uusipaasto Tarja
Suonperä Juha	Kilpikoski Sinikka
Vuori Jouni	Oksanen Harri

Taulukko 1. Tarkastuslautakunnan kokoonpano 2023.

Tarkastuslautakunta arvioi Keski-Suomen hyvinvointialueen arviointikertomuksessa 2022 tarkastus- ja arviointityöhön käytettävistä resursseista. Arviointikertomuksessa todettiin sairaanhoitopiirin aikaisten sekä tarkastustoimintaan että riskienhallintaan osoitettujen resurssien olevan jäljessä muita alueita. Hallintosäätöön kirjattiin tarkastuslautakunnan ja arviointijohtajan tehtävät ja niitä täydennettiin syksyllä 2022. Arviointijohtaja aloitti työnsä 1.1.2023.

Tarkastuslautakunnan alaisuudessa toimiva Ulkoisen tarkastuksen ja arvioinnin yksikkö valmistelee tarkastuslautakunnassa päätettävät asiat. Ulkoinen tarkastus huolehtii tarkastuslautakunnan hallinnollisista asioista, osallistuu vuosittain arviointikertomuksen ja muiden raporttien toteuttamiseen sekä käsittelee lakisääteiset sidonnaisuusilmoitukset. Ulkoisen tarkastuksen yksikön johtavana viranhaltijana toimii arviointijohtaja. Tarkastuslautakunta rekrytoi uuden arviointijohtajan kesän ja syksyn 2023 aikana. Uutena arviointijohtajana marraskuun alussa aloitti Heli Tunturi-Kemppainen.

Tilintarkastusyhteisöksi valittiin kesällä 2023 KPMG Oy, vastuunalaisena tilintarkastajana Mari Säynätjoki.

Tarkastuslautakunnan tehtävä on hyvinvointilain perusteella varsin merkittävä ja sen toimintamahdollisuuksien turvaamiseksi hyvinvointialueen hallituksen vastuulla on osoittaa tarkastuslautakunnalle riittävät resurssit. Vuoden 2023 aikana

tämän suhteen oli huomattavia haasteita. Tarkastuslautakunta on kokoontunut elokuun loppuun mennessä 10 kertaa.

2.2. Tarkastuslautakunnan tehtävät

Tarkastuslautakunnan toiminnan määrittää hyvinvointialuelaki. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on hyvinvointialuelain 611/2021 125 §:n mukaisesti järjestää hyvinvointialueen riippumaton ulkoinen talouden ja hallinnon tarkastus. Tarkastuslautakunta tuottaa aluevaltuustolle tavoitteiden toteutumista koskevaa palautetietoa ja arvioi toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuutta suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Tarkastuslautakunta toimii parhaimmillaan kehittämisen väli-teenä, joka palvelee ja tuottaa hyvinvointialueen tiedolla johtamisen ja vaikuttavuuden työkaluja.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN LAKISÄÄTEISET TEHTÄVÄT :

1. valmistella aluevaltuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat.

2. arvioida, ovatko aluevaltuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet hyvinvointialueella ja hyvinvointialuekonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

3. arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä taloussuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden riittävyttä talouden tasapainotuksen kannalta.

4. huolehtia hyvinvointialueen ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen Yhteensovittamisesta.

5. valvoa, että 89 §:ssä säädettyä velvollisuutta ilmoittaa sidonnaisuuksista noudatetaan, ja saattaa ilmoitukset aluevaltuuston tiedoksi.

6. valmistella aluehallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Taulukko 2. Hyvinvointialuelain 611/2021 125 § mukaiset tarkastuslautakunnan tehtävät.

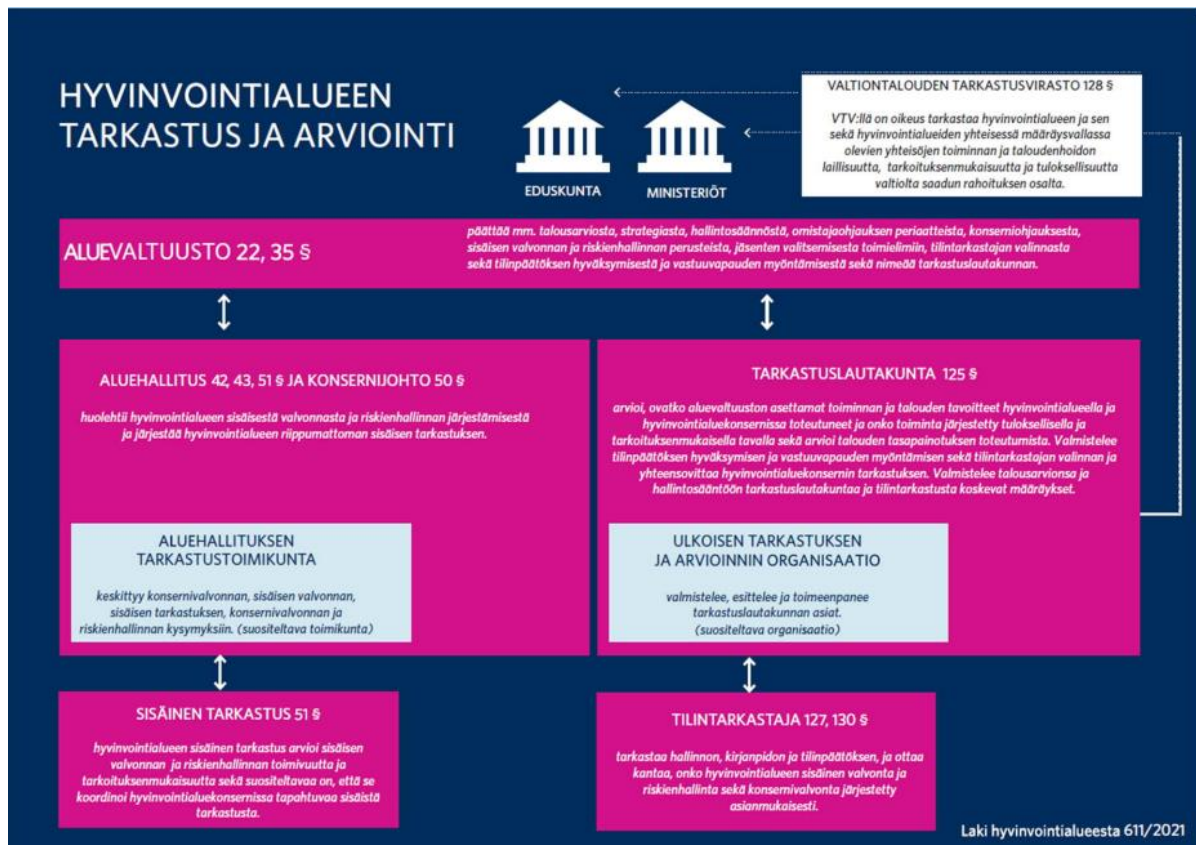
Tarkastuslautakunta toimii hyvinvointialuelain mukaan muista lautakunnista poiketen suoraan valtuuston alaisena, mikä korostaa lautakunnan riippumattomuutta aluehallituksesta ja muusta toimivasta johdosta. Kiinteää yhteyttä aluevaltuustoon korostaa myös se, että lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Tarkastuslautakunnan vaalikelpoisuuden sääntelyllä hyvinvointialuelaisissa on haluttu turvata riippumattomuus muun muassa aluehallituksesta ja hyvinvointialuekonsernin johdosta jo jäsenten valintavaiheessa.

Lähtökohtana on, että tarkastuslautakunnan arviointitoiminta tuottaa aluevaltuustolle objektiivista tietoa toiminnan ja talouden ohjausta, kehittämistä ja päätöksentekoa varten. Arvioinnin objektiivisuutta varmistaa myös esteellisyyssäännösten noudattaminen arviointien valmistelussa. Tuotettu tieto on myös konsernin johdon käytettävissä.

Tarkastuslautakunnan tehtävät liittyvät sen rooliin hyvinvointialueen ulkoisessa tarkastuksessa. Tehtävät voidaan jakaa hallinnon talouden tarkastamiseen sekä toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteutumisen arviointiin ja raportointiin. Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman vuosille 2023–2025 ja antaa aluevaltuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään aluevaltuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

”Tarkastuslautakunta toimii parhaimmillaan kehittämisen välineenä, joka palvelee ja tuottaa hyvinvointialueen tiedolla johtamisen ja vaikuttavuuden työkaluja.”

Tarkastuslautakunta valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamisesta ja raportoi ilmoitukset aluevaltuustolle. Tarkastuslautakunnan tuottama arviointityö tulee ottaa osana hyvinvointialueen kokonaisarkkitehtuuria ja siksi arviointitietoa tulee hyödyntää myös toiminnan kehittämisessä.

Kuvio 1. Hyvinvointialueen toimielimet sekä tarkastus- ja arviointitoimijat. Lähde: Valtiontalouden tarkastusvirasto, 2021.

2.3. Väliarvioinnin arviointikohteet ja -kysymykset

Keski-Suomen hyvinvointialuestrategia 2030 hyväksyttiin aluevaltuustossa 14.6.2022 ja hyvinvointialueen investointisuunnitelma vuosille 2023–2026 ja 2024–2027 käsiteltiin aluevaltuustossa 1.11.2022 (§98). Hyvinvointialueen henkilöstöohjelman käsittely siirtyi aluevaltuustolle 7.11.2023.

Tarkastuslautakunta on laatinut väliarviointiraportin, jossa on arvioitu Keski-Suomen hyvinvointialueen organisaation alkuvuoden 2023 toimintaa. Tarkastuslautakunta on päättänyt antaa väliarviointiraportin aluevaltuustolle tiedoksi. Väliarvioinnin pohjana on käytetty Keski-Suomen hyvinvointialueen puolivuosisikasta 1–6/2023, sekä tarkastuslautakunnan vuoden 2022 arviointikertomuksessa esitettyjä kysymyksiä. Vuoden 2022 arvioinnin keskiössä olivat hyvinvointialueen valmistelutehtävien eteneminen ja valmistuminen henkilöstökysymyksiin, sekä vuodenvaihteen turvallinen siirtymä.

Tarkastuslautakunta on kuullut alkuvuoden 2023 toiminnasta seuraavia hyvinvointialueen johdon ja hallinnon edustajia:

- Hyvinvointialuejohtaja, Jan Tollet
- Konsernijohtaja, Lasse Leppä
- Aluehallituksen puheenjohtajisto: Maria Kaisa Aula (puheenjohtaja), Lotta Ahola (1. varapuheenjohtaja), Mervi Hovikoski (2. varapuheenjohtaja)

Tarkastuslautakunnan vuoden 2023 väliarvioinnin kohteena on hyvinvointialueen hallinnon ja toimielinten resurssit sekä niiden käyttö.

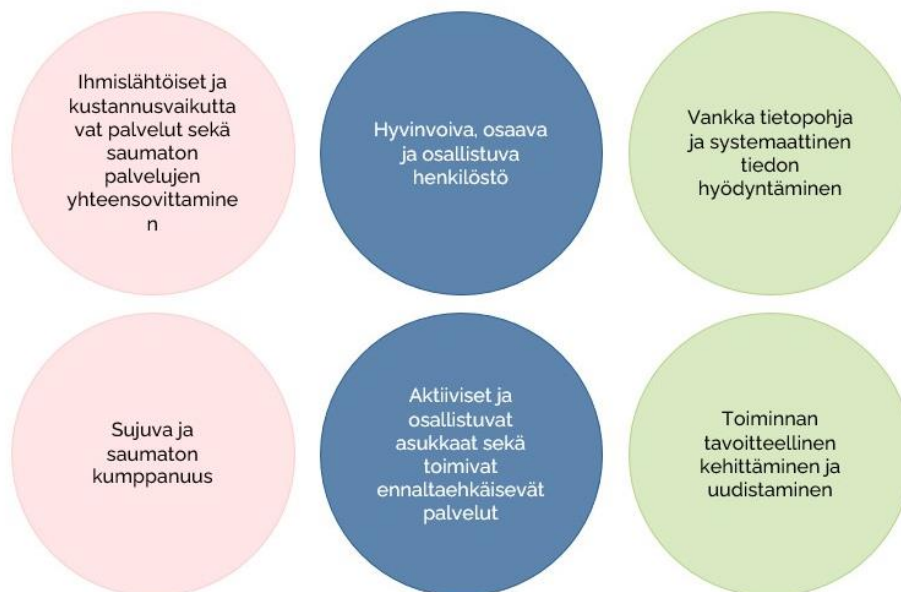
Arviointikysymykset:

1. Mitkä ja miten hyvinvointialueen asiakirjat ohjaavat hallintoa ja toimielimiä?
2. Millä menetelmillä johtamista ja esihenkilötyötä tuettiin keväällä 2023 ja mitä suunnitelmia on tehty tulevaisuuteen?
3. Miten hyvinvointialueen hallinnon ja toimielinten resurssit jakautuvat ja kuinka niiden toimivuutta johdetaan/ohjataan?
4. Miten hyvinvointialueen taloutta tarkasteltiin puolivuotiskatsauksen 2023 aikana?

3. Organisaation resursseja ohjaavat asiakirjat

Laki hyvinvointialueesta § 125 edellyttää hyvinvointialueiden tarkastuslautakuntia arvioimaan, ovatko aluevaltuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet hyvinvointialueella ja hyvinvointialuekonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Hyvinvointialuelaki (611/2021, 41 §) edellyttää, että hyvinvointialueella on oltava strategia, jossa aluevaltuusto päättää hyvinvointialueen toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Alueen toimintaa johdetaan aluevaltuuston hyväksymän hyvinvointialuestrategian ja sen osana olevan palvelustrategian sekä pelastustoimen palvelutasopäätöksen ja aluevaltuuston vahvistamien linjausten ja ohjelmien mukaisesti. Strategian tulee perustua arvioon hyvinvointialueen tilanteesta strategian laatimishetkellä sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista hyvinvointialueen tehtävien toteuttamiseen. Strategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta. Strategian on tarkistettava vähintään kerran aluevaltuuston toimikaudessa.

Kuvio 2. Keski-Suomen hyvinvointialueen strategian menestystekijät.

Sote-henkilöstön riittävyys ja saatavuus ovat heikentyneet voimakkaasti viime vuosina. Henkilöstövaje koskee lähes kaikkia ammattiryhmiä. Hallituksen 2021 käynnistämässä sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden -ohjelmassa (STM 2023:8) on etsitty kestäviä ratkaisuja sosiaali- ja terveydenhuollon työvoimatarpeen kattamiseksi. Sote-henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden -ohjelman työryhmän ja alatyöryhmien ehdotusten mukaan olennaista on huolehtia sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön riittävästä koulutusmääristä, työnjaon uudistamisesta ja työn organisoimisesta työpaikoilla. On tärkeää, että sote-ammattihenkilöiden työ kohdennetaan koulutusta vaativiin tehtäviin ja työnjakoa on tulevaisuudessa kehitettävä. STM:n selvitystyön (STM 2023:7) mukaan toteutustapoja kehittämistyölle tarvitaan lisää, ja hyväksi todetuja malleja on tarkoituksenmukaista levittää koko hyvinvointialueelle.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä säädetyn lain 29 §:n mukaisessa selvityksessään sosiaali- ja terveysministeriölle Keski-Suomen hyvinvointialue ilmoitti kaikkien velvoitteiden ja mitoitusten täyttämässä suurimmaksi haasteekseen henkilöstön saatavuuden. Henkilöstö on määritelty hyvinvointialuestrategiassa yhdeksi menestystekijäksi.

Henkilöstöohjelmassa vahvistetaan pitovoimaa johtamiskoulutuksella ja lähiesimiehen tukiklinikkamallilla. Kansainväliseen rekrytointiin aiotaan käyttää valtion myöntämää lisärahoitusta, mahdollisesti YTA-yhteistyössä. Toiminnan kustannuksia on kasvattanut työvoiman saatavuuden vaikeudet. Erityisesti sosiaali- ja terveyspalveluissa työpanoksen hankintakustannukset arvioidaan olevan vuositasolla 23 M€.

Organisoitumisen keskeneräisyydestä huolimatta ensimmäisen vuosipuoliskon aikana on valmisteltu ja hyväksytty isoja päätöskokonaisuuksia, kuten: strategian toimeenpano-ohjelma, Kukkulan kauppa, tuottavuusohjelma, edunvalvontasuunnitelma hallitusohjelmaneuvoitteluja varten, asiakas- ja potilastietojärjestelmien yhtenäistäminen, YT-neuvottelut henkilöstön sijoittumisesta ja tehtävänkuvista, omistajaohjauksen periaatteet ja hyvinvointialueen omistamien yhteisöjen hallitustyöskentely.

3.1. Hallintosääntö

Hallintosäännön sisällöstä määrätään hyvinvointialueissa (611/2021 95 §). Hallintosäännössä on annettava tarpeelliset määräykset hallinnon ja toiminnan järjestämisestä, päätöksenteko- ja hallintomenettelystä sekä henkilöstöorganisaatiosta ja toimielinrakenteesta. Hallintosäännön tulee olla helppolukuinen ja ymmärrettävä. Hallintosääntöä voidaan tukea lukukohtaisilla toimintaohjeilla.

Keski-Suomen hyvinvointialueen hallintosääntöä valmisteltiin vuonna 2022 useampaan otteeseen ja tämä saattoi osittain tehdä hallintosäännöstä sekavan ja vaikeasti luettavan. Hallintosäännön päivitystarpeista on tullut palautetta ja asia on valmistelussa hallintojohtajalla ja johtavalla lakimiehellä.

Hallintosäännön seuraavaan päivittämiseen tulee osoittaa riittävät resurssit. Valmisteluun tulee varata riittävästi aikaa ja kehittämistyöhön tulee osallistaa sekä henkilöstöä että valtuutettuja. Tarkastuslautakunta tulee arvioimaan hallintosäännön kehittämisen toteutusta vuoden 2023 arviointikertomuksessaan.

3.2. Hyvinvointialuestrategian menestystekijä - henkilöstö

Hyvinvointialuestrategiaan yhdeksi menestystekijäksi on määritelty henkilöstö – Hyvinvoiva, osaava ja osallistuva henkilöstö. Aluehallitus on hyväksynyt 7.11.2023 (342 §) pitämässään kokouksessa hyvinvointialueen henkilöstöohjelman. Henkilöstöohjelman tarkoituksena ja tavoitteena on varmistaa, että Keski-Suomen hyvinvointialueella on riittävä, osaava, hyvinvoiva, osallistuva ja sitoutunut henkilöstö oikeissa paikoissa oikeaan aikaan, jotta palvelut saadaan sujumaan tavoitellusti. Henkilöstöohjelmaan on kirjattu runsaasti veto- ja pitovoimaa lisääviä menetelmiä sekä menetelmien vaikuttavuutta mittaavia mittareita.

Henkilöstöohjelma tulee toimimaan ohjaavana asiakirjana, jonka avulla linjataan hyvinvointialueen henkilöstöä koskevaa päätöksentekoa ja johtamista.

Perustason ja erikoissairaanhoidon hoitotakuun toteutumista vaikeuttaa henkilöstön saatavuus. THL:n alueellisessa asiantuntijalausunnossa (taulukko 3) hyvinvointialue arvioi kriittisimmin edellytyksiään turvata henkilöstön saatavuus, vahvistaa veto- ja pitovoimaa sekä pitää toimintansa taloudellisesti kestäväenä.

Yhteistyöalue	Hyvinvointialue	Palvelut on järjestetty yhdenvertaisesti	Osaavan henkilöstön saanti on turvattu	Sosiaali- ja terveysalan veto- ja pitovoimatekijöitä on vahvistettu	Toiminta on taloudellisesti kestävä	Kustannusten kasvua on hidastettu suhteessa palvelutarpeen kasvuun
	Koko maa	3,26	2,17	2,83	2,35	2,57
Etelä-Suomi	Helsingin kaupunki	3	3	3	2	3
	Itä-Uusimaa	3	1	2	2	2
	Keski-Uusimaa	3	2	3	1	1
	Länsi-Uusimaa	4	2	3	4	3
	Vantaa ja Kerava	4	2	3	3	2
	Etelä-Karjala	3	2	3	1	3
	Kymenlaakso	4	3	3	2	3
	Päijät-Häme	4	3	2	3	2
	HUS-yhtymä	3	1	2	2	2
Itä-Suomi	Pohjois-Savo	3	3	3	2	2
	Keski-Suomi	3	2	2	2	3
	Etelä-Savo	4	2	4	3	3
	Pohjois-Karjala	3	3	4	4	4
Sisä-Suomi	Pirkanmaa	2	2	3	3	3
	Kanta-Häme	3	2	2	1	2
	Etelä-Pohjanmaa	3	2	3	2	2
Länsi-Suomi	Varsinais-Suomi	3	3	3	3	3
	Satakunta	3	2	2	1	1
	Pohjanmaa	3	2	3	3	4
Pohjois-Suomi	Pohjois-Pohjanmaa	3	2	3	2	3
	Keski-Pohjanmaa	4	3	3	3	3
	Kainuu	4	2	3	3	3
	Lappi	3	1	3	2	2

Taulukko 3. Hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän oma arvio alueen edellytyksistä saavuttaa sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet vuoteen 2025 mennessä (1= jonkin verran, 4= täysimääräisesti). Lähde: Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen Keski-Suomen hyvinvointialueella, THL 19/2023

THL:n julkaiseman alueellisen asiantuntija-arvion (THL 19/2023) mukaan Keski-Suomen hyvinvointialueella suurin pula on lähihoitajista ja sairaanhoitajista. Lääkärihoito tuoreimmassa (10/2022) selvityksessä Keski-Suomen sairaanhoitopiirin alueella terveyskeskuslääkärin tehtävistä oli hoitamatta maan keskiarvoa pienempi osuus, 3,9 %, kun koko maan vastaava luku oli 8,0 %. Hammaslääkärihoitoon vastaavassa selvityksessä (10/2022) myös hammaslääkärivaje oli maan keskiarvoa matalampi.

Tarkastuslautakunta tulee arviointiraportissaan arvioimaan henkilöstöön liittyviä strategisten menestystekijöiden toteutumista väliarviointiraportissa esittämälleen työkalulla (taulukko 4).

STRATEGINEN MENESTYSTEKIJÄ	OHJAAVA ASIANKIRJA	TARKASTUSLAUTAKUNNAN HUOMIOT	TS, TK, VT*
Henkilöstön saatavuuden varmistaminen	Hyvinvointialuestrategia Henkilöstöohjelma Tuottavuusohjelma Osavuosikatsaus	Henkilöstön rekryointihaasteet – Keski-Suomen hyvinvointialueen alueelliset erot tulee huomioida. Henkilöstömitoitus ja osaamisen varmistaminen potilasturvallisuuden ja työhyvinvoinnin lähtökohtana.	
Henkilöstön veto- ja pitovoiman sekä työhyvinvoinnin varmistaminen	Hyvinvointialuestrategia Henkilöstöohjelma	Työnantajamielikuvamittaus. Mitä kuuluu-kyselyn tulosten raportointi ja hyödyntäminen.	
Henkilöstön kuulemisen ja vaikutusmahdollisuuksien varmistaminen	Hyvinvointialuestrategia Henkilöstöohjelma	Moniammatillinen työntekijäraati, uudistamista tukevan organisaatiokulttuurin rakentaminen.	
Ydintehtävien sujuvoittaminen ja tarkoituksenmukainen jakaminen, mahdollisuus keskittyä olennaiseen.	Hyvinvointialuestrategia Henkilöstöohjelma	Ydintehtävien osaamisen jakaminen niin, ettei tehtävän hoitaminen ole yhden työntekijän varassa. Resurssien turvaaminen mm. tehtävien koordinoitujen jakamisen kautta.	
Kannustava palkitseminen, urakehitysmahdollisuuksien ja työelämän joustojen tarjoaminen perheen ja työn sujuvaksi yhdistämiseksi	Hyvinvointialuestrategia Henkilöstöohjelma	Palkkaharmonisaatio, geneerinen asiantuntijarakennemalli siihen liittyvä työnvaativuuden arviointi ja tehtäväkuvaukset.	
Laadukkaan esimies- ja johtamisosaamisen varmistaminen sekä moniammatillisen osaamisen vahvistaminen. Henkilöstön, esimiesten ja johdon osaamisen systemaattinen kehittäminen ja arviointi.	Hyvinvointialuestrategia Henkilöstöohjelma	Miten arvioidaan? Miten laadukasta johtamisosaamista/esihenkilöosaamista kehitetään ja mitataan? Kenen vastuulla kehittymisen vaikuttavuuden seuranta ja raportointi?	
Tiivis yhteistyö alan opiskelijoiden kanssa.	Hyvinvointialuestrategia Henkilöstöohjelma CLES	Tiivis yhteistyö myös alueen yliopiston ja ammatillisten oppilaitosten kanssa. Ennakointitieto alalle hakeutuvista ja valmistuvista. Aktiivinen ja aloitteellinen rooli YTA-yhteistyössä.	

*Tarkastuslautakunnan arvio: **TS = Tavoitearvo saavutettu**, **TK = Toimenpiteet käynnissä**, **VT= Vaatii toimenpiteitä**.

Taulukko 4. Keski-Suomen hyvinvointialueen strategian yhtenä päämenestystekijänä on hyvinvoiva, osaava ja osallistuva henkilöstö. Taulukossa kuvataan henkilöstöön liittyvät menestystekijät.

Aluehallituksen hyväksymän henkilöstöohjelman tarkoituksena on varmistaa, että Keski-Suomen hyvinvointialueella on riittävä, osaava, hyvinvoiva, osallistuva ja sitoutunut henkilöstö oikeissa paikoissa oikeaan aikaan, jotta palvelut saadaan sujumaan tavoitellusti. Alkusyksyn aikana on valmisteltu yhdessä Työterveyslaitoksen kanssa "Mitä kuuluu?" – työhyvinvointitutkimuksena. Kysely on toteutettu lokakuun lopussa koko hyvinvointialueen henkilöstölle. Kysely mittaa työn psykososiaalisia kuormitus- ja riskitekijöitä ja tarjoaa myös vertailutietoja muista kyselyyn osallistuvista hyvinvointialueista. Henkilöstöohjelman avulla linjataan myös hyvinvointialueen henkilöstöä koskevaa päätöksentekoa ja johtamista. Henkilöstöohjelman laatimiseen on osallistettu laaja joukko eri toimijoita sekä heidän edustamiensa yhteisöjen jäseniä.

Henkilöstön riittävyyttä on turvattu ostopalveluiden avulla, joka on lisännyt merkittävästi kustannuksia. Henkilöstömenot ylittyvät merkittävästi palkkamenoina ja työvoiman ostopalveluissa. Ostopalveluissa tulee huomioida vuokrahenkilöstön osaamisen taso.

Tarkastuslautakunta tulee arvioimaan osaavan henkilöstön saatavuutta kevään 2024 laadittavassa arviointikertomuksessaan. Arvioinnin kohteena tulee olemaan ostopalveluiden ammattiryhmäkohtainen vaikuttavuuden tarkastelu toimintojen toteutuksessa ja kustannuskehityksen raportointi. Tarkastuslautakunta tulee seuraamaan ostopalvelukustannusten seurantaprosessia.

3.3. Hyvinvointialuestrategian menestystekijä – talous

Keski-Suomen hyvinvointialueen toiminta yhtenä laajana organisaationa on saatu käynnistymään. Järjestämisen linjausten ja palvelutasopäätösten myötä on aloitettu toteuttamaan strategian mukaista toimeenpano-ohjelmaa. Hyvinvointialueen vuoden 2023 alijäämäennuste on huomattava ja tämän hetken haasteellinen taloudellinen tilanne edellyttää merkittävää toiminnan uudistumista ja nopeita talouden sopeuttamistoimia

Keski-Suomen hyvinvointialueen alkuperäinen talousarvio vuodelle 2023 tehtiin 44 miljoonaa euroa alijäämäiseksi ja se sisälsi vähintään 30 miljoonan euron tavoitteen tuottavuusohjelmalle vuodelle 2023. Hyvinvointialue on osavuositauksessa annetun ennusteen mukaan jäämässä -94 M€ alijäämäiseksi vuoden loppuun mennessä. Hyvinvointialueen alijäämäennuste heikentyi merkittävästi kesän jälkeen ja talouden tasapainoa koskeva vaatimus on erittäin tiukka. Vuoden 2024 rahoituslaskennan pohjana on vuoden 2023 rahoitus, joten rahoituksen vaje jatkuu myös ensi vuonna.

Alijäämäennusteen heikentyminen johtuu pääasiassa sosiaali- ja terveyspalveluiden toimialan ennusteen heikentymisestä. Suurimpana syynä sosiaali- ja terveyspalveluiden huonoon taloudelliseen tilaan ovat valtakunnalliset palkkojen ja ostopalveluiden hintojen muutokset esimerkkinä ympärivuorokautinen hoiva, jossa 1.4.2023 voimaan astuneiden hinnankorotusten vaikutus on arvioitu olevan 10 M€.

Alijäämän kasvua selittävät muun muassa työmarkkinaratkaisut, ennakoitua suuremmat toimitilavuokrat ja ostopalvelujen hinnankorotukset. Keski-Suomen

hyvinvointialueen asukaskohtainen alijäämäennuste on maan suurimpien joukossa, samoin asukaskohtainen lainakanta. Hyvinvointialueella ei ole pitkäaikaisen lainan ottovaltuutta lähivuosina, minkä vuoksi alueen investointisuunnitelma tuleville vuosille on maan pienimpiä.

Keski-Suomen hyvinvointialueelle esiteltiin talouden ja toiminnan puolivuosisikatsaus 26.9.2023 pidetyssä aluevaltuuston kokouksessa. Puolivuosisikatsauksessa todetaan, että kuuden kuukauden toteumatietojen perusteella toimintakate on hieman jaksotettua talousarviota heikompi. Tämä tarkoittaa sitä, että vaikka tulojen toteuma on jaksotettua talousarviota suurempi, niin menot ovat toteutuksessa jaksotettua talousarviota suurempina. Koko vuoden ennusteeseen liittyy vielä merkittävästi epävarmuustekijöitä ja aiempien vuosien vertailutietoja ei ole käytettävissä, mikä osaltaan vaikeuttaa koko vuoden toteuman arviointia.

Hyvinvointialueen väestön ikääntyminen kasvattaa palvelutarvetta ja sen myötä ennakoituja sosiaali- ja terveydenhuollon menoja. Palvelutarpeisiin vastaaminen edellyttää toiminnan uudistamista, erityisesti ikääntyneiden palvelurakenteen kehittämistä ja palveluverkon uudistamista. palveluverkkouudistamisen valmistelu on aloitettu ja muutokset on suunniteltu käynnistettäväksi vasta vuoden 2024 lopulla.

Henkilöstövajeen vuoksi potilas- ja asukaspaikkoja on jouduttu pitämään kiinni. Nämä toimenpiteet lisäävät jonoa ja odotusaikoja esimerkiksi ikääntyneiden asu- mispalveluyksiköihin ja kuormittavuus nousee kotiuttavissa toimipisteissä. Väli- aikainen alueellinen osastotoiminnan paikkojen supistaminen on kuormittanut vuodeosastopalveluita ja hidastanut sairaala Novasta tehtäviä potilassiirtoja jat- kohoitopaikkoihin. Talouden tervehtyttämiseksi on käynnistetty useita uudistu- misohjelmia ja näiden suunnittelua ja toimeenpanoa valmistellaan. Talouden hal- linnan kannalta palvelukanavien ja palveluverkon uudistaminen käynnistyy vuo- den 2024 aikana.

Tarkastuslautakunta arvioi uudistumisohjelmien toteutusta ja vaikuttavuutta. Li- säksi tarkastuslautakunta tulee seuraamaan vaikutusten ennakoarviointeja ja niiden hyödyntämistä ja käyttämistä esimerkiksi sopeutuksien kohdalla.

3.4. Hyvinvointialuestrategian menestystekijä - johtaminen

Turvallinen siirtymä hyvinvointialueelle on ollut ensisijainen tavoite, jonka tulisi näkyä palvelujen katkoksettomana toimivuutena. Ensimmäinen toimintavuosi tu- lee olemaan hyvinvointialueen henkilöstöjohtamisen yhtenäisten henkilöstökäy- tänteiden rakentamista ja esihenkilötyön sekä eri tasojen henkilöstöjohtamisen tukemista. Hyvinvointialueen henkilöstön johtamisosaamista vahvistetaan Hyvaks-akatemian johtamiskoulutuksella, joka on suunnattu kaikille johtamisen tasoille. Esihenkilöinfoja ja esihenkilöperehdytyksiä on pidetty säännöllisesti, ja niihin on osallistunut suuri osa eri tason esihenkilöitä, päälliköitä ja johtajia.

Hyvinvointialueen ensimmäinen henkilöstöohjelma 2023–2025 valmistui alkusyksyn aikana. Aluehallituksen juuri hyväksymä hyvinvointialueen henkilöstöohjelma tulee toimimaan johtamisen työkaluna. Henkilöstöohjelmaan on kuluvalle strategiakaudelle määritelty viisi (5) kehittämisen kärkikohdetta:

- Lähijohtamisen kehittäminen
- Työvoiman hankinnan kehittäminen
- Palkitsemisen kehittäminen
- Työhyvinvoinnin ja työolosuhteita tukevien käytäntöjen kehittäminen
- Resurssisuunnittelun kehittäminen

Hyvinvointialueiden ylimmän- ja keskijohdon johtamisosaamisen kehittämiseen liittyvää ohjelmaa ei ole kansallisesti laadittu. THL:n alueellinen asiantuntija-arvio huomioi Keski-Suomen hyvinvointialueen henkilöstöohjelman lähiesihenkilöiden tukiklinikkamallin mukaisen johtamiskoulutuksen henkilöstön pitovoimaa lisäävänä tekijänä. Henkilöstöohjelma sisältää lähijohtamiseen liittyviä keinoja, tavoitteita ja mittareita, joilla kehittymistä edistetään ja arvioidaan. Sekä hyvinvointialueen henkilöstöohjelmasta että alueellisesta asiantuntija-arviosta jää huomiomatta ylimmän- ja keskijohdon osaamiseen kehittämiseen ja työhyvinvointiin liittyvät tavoitteet ja mittarit. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan tätä ei ole syytä jättää huomiomatta. Hyvinvointialueen toimeenpano-ohjelmissa on niukasti kuvattu johtamisen ja esihenkilötyön työhyvinvointiin liittyviä konkreettisia tukimenetelmiä.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN HUOMIOT JA KOMMENTIT OHJAAVISTA

ASIAKIRJOISTA:

- Henkilökunnan tehtäväkuvien ja vastuunjaon epäselvyydet kuormittavat henkilöstöä. Miten hyvinvointialueelle liikkeenluovutuksella siirtyneiden työntekijöiden ja uusien tehtäväkuvausten laatiminen toteutetaan?
- Alijäämää on lisännyt palkkojen nousu ja lisääntynyt ostopalveluiden käyttö. Miten palkkaharmonisaation ja ostopalveluiden aiheuttamat kustannukset raportoidaan viranhaltijoille ja toimielimille?

4. Hallinnon ja toimielinten resurssit

Keski-Suomen hyvinvointialueen ylintä päätäntävaltaa käyttää Keski-Suomen aluevaltuusto. Aluevaltuusto aloitti toimintansa 1.3.2022. Aluevaltuustossa on 69 edustajaa ja se johtaa hyvinvointialueen toimintaa, hallintoa ja taloutta. Aluevaltuuston tehtävistä on säädetty hyvinvointialuelaisissa (611/2021, 22§). Aluevaltuuston puheenjohtajan toimii Jani Kokko, 1. vpj Aila Paloniemi ja 2.vpj Janne Luoma-aho.

Aluevaltuusto päättää muun muassa hyvinvointialuestrategiasta, hyvinvointialueen hallintosäännöstä sekä hyvinvointialueen talousarviosta ja taloussuunnitelmasta. Lisäksi aluevaltuuston tehtävänä on myös vastata muun muassa siitä, että asukkailla on käytössään monipuolisia osallistumisen mahdollisuuksia.

Aluevaltuusto on nimennyt kokouksessaan 1.3.2022 aluehallituksen, jonka toimikausi jatkuu vuoteen 2025 saakka. Aluehallitus johtaa niin ikään hyvinvointialueen toimintaa, hallintoa ja taloutta. Lisäksi se huolehtii muun muassa, että aluevaltuuston hyväksymää omistajapolitiikkaa, omistajaohjauksen periaatteita ja konserniohjeita noudatetaan konsernissa. Hyvinvointialuejohtaja johtaa aluehallituksen alaisena hyvinvointialueen hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Aluehallituksessa on 13 jäsentä ja sen puheenjohtajana toimii Maria-Kaisa Aula, 1. vpj Lotta Ahola, 2. vpj Mervi Hovikoski.

4.1. Hyvinvointialueen toimielimet ja niiden toiminta

Aluevaltuusto kokoontuu noin kerran kuukaudessa ja aluehallitus kokoontuu kerran viikossa. Aluevaltuuston, aluehallituksen ja tarkastuslautakunnan lisäksi hyvinvointialueella toimii lautakunnat, jaostot ja neuvostot, jotka kokoontuvat kuukausittain tai harvemmin.

Keski-Suomen hyvinvointialueen toimielinrakenne

Kuvio 3. Keski-Suomen hyvinvointialueen toimielinrakenne.

Aluehallituksen alaisuudessa toimii useita lautakuntia, jaostoja, vaikuttamistoi-
mielimiä ja neuvottelukuntia. Seuraavissa taulukoissa kuvataan toimielimien teh-
täviä ja rakennetta.

Keski-Suomen hyvinvointialueen lautakuntien roolina on toimia palveluiden jär-
jestämisen tukena sekä valmistelevana toimielimenä aluehallitukselle. Lauta-
kunnat ovat tulevaisuussuuntautuneita. Niissä on yhteensä 13 jäsentä, joiden tu-
lee olla joko varsinaisia tai varavaltuutettuja.

Toimielimen nimi	Toimielimen tehtävä	Jäsen- määrä	Kokouksia 1-8/2023	Esittelijä
Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta	Lasten nuorten ja perheiden lautakunta varmistaa ja seuraa strategisten tavoitteiden toteutumista lasten, nuorten ja perheiden osalta sekä valmistelee ko. väestöryhmän palvelustrategiaa, järjestämissuunnitelmaa ja palveluverkko-muutoksia, talousarviota ja investointi-suunnitelmaa aluehallitukselle.	13 jäsentä	6 kokousta	Strategiajohtaja Anu Phil
Työikäisten ja ikään- tyneiden lautakunta	Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta varmistaa ja seuraa strategisten tavoitteiden toteutumista työikäisten ja ikään- tyneiden osalta sekä valmistelee ko. vä- estöryhmän palvelustrategiaa, järjestä- missuunnitelmaa ja palveluverkkomu- utoksia, talousarviota ja investointisuun- nitelmaa aluehallitukselle.	13 jäsentä	7 kokousta	Strategiajohtaja Anu Phil
Turvallisuuslauta- kunta	Turvallisuuslautakunta edistää turvalli- suuden ja varautumisen saumatonta yh- teensovittamista hyvinvointialueen muuhun toimintaan ja kuntien toimin- taan, seuraa asukkaiden turvallisuuden kokemusta ja tekee aluehallitukselle eh- dotuksia asiointilan parantamiseksi.	13 jäsentä	7 kokousta	Riskienhallinta- johtaja Simo Oksanen

*Taulukko 5. Keski-Suomen hyvinvointialueen lautakuntien nimet, tehtävät, jäsen- ja ko-
kousmäärä sekä lautakunnan esittelijä.*

Aluehallituksen nimittäminä hyvinvointialueella toimii kolme jaostoa ja yksi neu-
vottelukunta. Jaostoissa on 7 jäsentä, joista puheenjohtajan ja varapuheenjohta-
jan tulee olla valtuutettuja. Henkilöstöjaoston ja riskienhallintajaoston jäseniksi
voidaan valita aluehallituksen jäsenten lisäksi myös aluevaltuutettuja. Yksilöasi-
ainjaoston jäseniksi voidaan valita myös muita henkilöitä. Tutkimuksen, koulutuk-
sen, kehittämisen ja innovaatioiden neuvottelukunnassa (TKKI) on 13 jäsentä,
joista viiden tulee olla aluevaltuutettuja. Valtuutettujen lisäksi neuvottelukun-
taan voidaan valita myös enintään kahdeksan oppilaitosten ja tutkimuksen sekä
elinkeinoelämän edustajaa. Neuvottelukunta toimii aluehallituksen neuvoa anta-
vana elimenä koskien tutkimuksen, osaamisen ja koulutuksen roolia ja tulevai-
suuden ennakoimista. Keväällä 2023 on pidetty toimielintyöskentelyn työpajoja,
minkä lopputuloksena on toimialatyöskentelyn raportti, johon on kirjattu

havaintoja kuluneen vuoden toimielintyöskentelystä sekä kehittämisehdotuksia jatkoon.

Toimielimen nimi	Toimielimen tehtävä	Jäsen- määrä	Kokouksia 1–8/2023	Esittelijä
Henkilöstöjaosto	Henkilöstöjaosto seuraa ja edistää hyvinvointialueen henkilöstöpolitiikkaa ja strategisten tavoitteiden toteutumista sekä henkilöstön saatavuutta, työhyvinvointia ja työterveyshuoltoa, laatii aluehallitukselle toimeenpanosuunnitelman hyvinvointialueen hyvinvoivan, osaavan ja osallistuvan henkilöstön osalta ja seuraa suunnitelman toteutumista, edistää työnantajan ja henkilöstön välistä yhteistoimintaa ja sen kehittämistä sekä antaa suuntaviivat paikallisesti neuvoteltavien virka- ja työehtosopimusten hyväksymiselle.	7 jäsentä	5 kokousta	HR-johtaja Eija-Liisa Heikkilä
Riskienhallintajaosto, Sisäisen tarkastuksen jaosto	Sisäisen tarkastuksen jaosto valmistelee sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat aluehallitukselle ja valvoo osaltaan, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti.	7 jäsentä	3 kokousta	Sisäisen tarkastuksen päällikkö Tuomas Piesanen
Yksilöasiainjaosto	Yksilöasiainjaosto tekee sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaan ja toimivaltaan kuuluvat yksilöpäätökset, käsittelee viranhaltijoiden päätöksistä tehdyt oikaisuvaatimukset, jotka koskevat yksilökohtaisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja, käsittelee sosiaali- ja potilasasiamiehen raportit ja antaa niistä lausunnon aluehallitukselle sekä raportoi aluehallitukselle palvelujärjestelmään liittyvät kehittämiskohteet.	7 jäsentä	6 kokousta	Sosiaalihuollon johtaja Raija Kojo
Tutkimuksen, koulutuksen, kehittämisen ja innovaatioiden neuvottelukunta	Tutkimuksen, koulutuksen, kehittämisen ja innovaatioiden (TKKI) neuvottelukunnan tehtävänä on toimia aluehallituksen neuvoa antavana elimenä koskien tutkimuksen, osaamisen ja koulutuksen roolia sekä tulevaisuuden ennakkointia.	13 jäsentä	2 kokousta	Konsernihallinnon toimialajohtaja Lasse Leppä

Taulukko 6. Keski-Suomen hyvinvointialueen jaostojen nimet, tehtävät, jäsen- ja kokousmäärä sekä esittelijä. Lisäksi taulukossa yksi neuvottelukunta.

Lisäksi Keski-Suomen hyvinvointialueella toimii viisi vaikuttamistoimielintä. Nuorisovaltuusto, vammaisneuvosto ja vanhusneuvosto ovat lakisääteisiä ja niiden lisäksi hyvinvointialueella toimii järjestöjen ja seurakuntien vaikuttamistoimielin sekä palvelutuottajien vaikuttamistoimielin.

Vaikuttamistoimielimet vaikuttavat aloittein, lausunnoin ja kannanotoin hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja

seurantaan asioissa, joilla on tai joilla ne arvioivat olevan merkitystä väestön ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta.

Toimielimen nimi	Toimielimen tehtävä	Jäsenmäärä	Kokouksia 1–8/2023	Esittelijä
Nuorisovaltuusto	Nuorisovaltuusto on hyvinvointialueen ja maakuntaliiton yhteinen nuorten vaikuttajaryhmä, jonka tehtävänä on mm. tuoda nuorten mielipiteitä esille palveluiden kehittämisen ja päätöksenteon tueksi.	18 jäsentä	3 kokousta	Palvelujohtaja Nina Peränen
Vammaisneuvosto	Vammaisneuvosto kehittää ja edistää osaltaan vammaisten osallistumisen ja kuulemisen mahdollisuuksia hyvinvointialueella.	22 jäsentä	5 kokousta	Palvelujohtaja Nina Peränen
Vanhusneuvosto	Vanhusneuvosto vaikuttaa aloittein, lausunnoin ja kannanotoin asioihin, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta. Vanhusneuvosto osaltaan auttaa, että Keski-Suomen hyvinvointialueella turvataan hyvä arki ikääntyneelle väestölle.	22 jäsentä	5 kokousta	Palvelujohtaja Nina Peränen
Järjestöjen ja seurakuntien vaikuttamistoimielin	Vaikuttamistoimielin osallistuu valmisteluun koskien hyvinvointialueen suunnitelmia ja toimenpiteitä keski-suomalaisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi sekä arvioi järjestöjen ja seurakuntien toimintaedellytyksiä ja hyvinvointialueen järjestöyhteistyön ja yhteistyörakenteiden toimivuutta.	15 jäsentä	3 kokousta	Palvelujohtaja Nina Peränen
Palvelutuottajien vaikuttamistoimielin	Yhteistyö palveluntuottajien kanssa nivelletään siten, että se mahdollistaa hyvinvointialueen ihmislähtöisen toiminnan ja kumppanuuksia toteuttamisen myös kuntien, järjestöjen ja muiden kumppaneiden kesken.	10 jäsentä	4 kokousta	Palvelujohtaja Nina Peränen

Taulukko 7. Keski-suomen hyvinvointialueen vaikuttamistoimielinten nimet, tehtävät, jäsen- ja kokousmäärä sekä esittelijä.

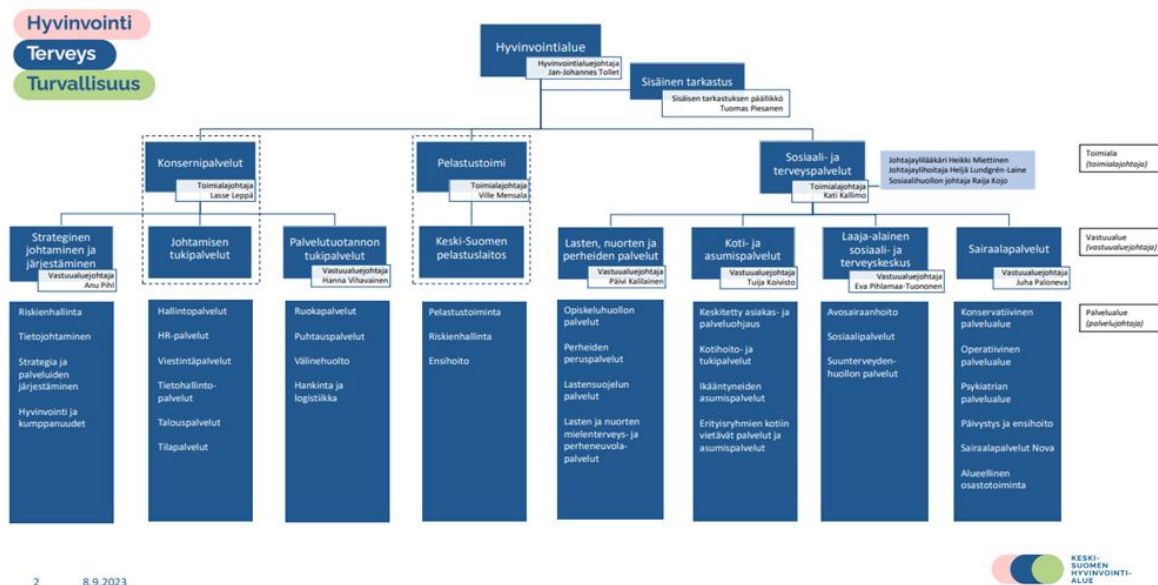
TARKASTUSLAUTAKUNNAN HUOMIOT:

- Tuleeko hallintosääntöön kirjata tarkemmin vaikuttamistoimielinten laaja tehtäväkuva. Mitä mahdollisuuksia on lautakuntatyöskentelyn kehittämiseksi, jotta vaikuttava työskentely tukipalveluna lisääntyy?

4.2. Hallinnon resurssit ja Johtamisen tukipalvelut

Johtamisen tukipalvelut on yksi konsernipalveluiden toimialalle sijoittuvista vastuualueista. Johtamisen tukipalvelut vastuualueelle sijoittuvat;

- ✓ Hallintopalvelut
- ✓ HR-palvelut
- ✓ Viestintäpalvelut
- ✓ Tietohallintopalvelut
- ✓ Talouspalvelut
- ✓ Tilapalvelut

Kuvio 4. Keski-Suomen hyvinvointialueen organisaatiokaavio.

Hallinnon ja tukipalveluiden henkilöstö on siirtynyt konsernipalveluiden palvelukseen 26 eri organisaatiosta ja yhdenkään organisaation hallintomalli ei ole ollut suoraan monistettavissa hyvinvointialueelle. Hallinnon toimintatapojen ja organisaation rakentaminen ja kehittäminen jatkuu edelleen.

Johtamisen tukipalveluiden talous tulee talousarvioennusteen mukaan ylittämään noin 10,5 M€. Talousarviopoikkeama johtuu tilapalveluiden vuokratunnusten ylityksestä. Kuluvan vuoden talousarviossa oleva varaus vuokratuloihin ei vastaa hyvinvointialueen vuokrasopimuksien tosiasiallisia kustannuksia.

Hyvinvointialueen tilakustannukset kuitenkin poikkeavat kuntien tilakustannuksista, sillä hyvinvointialue on vuokrannut tilat käyttöönsä valtioneuvoston antaman valtakunnallisen asetuksen mukaisin ehdoin vuosille 2023–2025. Syksyn talousarviomuutoksissa talousarvio tullaan korjaamaan tältä osin todellisia kustannuksia vastaavaksi. Samoin vuoden 2024 talousarvioon vuokratkustannukset budjetoidaan todellisia kustannuksia vastaavaksi.

Johtamisen tukipalveluissa on keskitytty sote-palveluiden järjestämisen linjaukset, palvelutasopäätökset, muut strategian toimeenpano-ohjelmaan liittyvät ohjelmat, tilaverkkoselvitys, hallintosäännön päivitys sekä ensi vuoden talousarvio. Lisäksi johtamisen tukipalveluissa jatketaan prosessien vakiinnuttamista ja päälekkäisyyksien purkamista sekä keskitytty toimielintyöskentelyn parempaan koordinointiin mm. vuosikellotyön avulla.

5. Väliarviointien yhteenveto ja kehittämisehdotukset

Tarkastuslautakunnan työnä on kehittää talouden seurannalla ja vaikuttavuusarvioinnilla Keski-Suomen hyvinvointialueen toimintaa. Tarkastuslautakunta on käynyt läpi keskeiset hyvinvointialueen toimintavuotta 2022 kuvaavat asiakirjat ja tilintarkastusasiakirjat sekä kuullut asiantuntijoita arviointityön tukena. Tarkastuslautakunta tarkentaa väliarvioinnin sisältöä vuoden 2023 laadittavaan arviointikertomukseen.

Tarkastuslautakunta esittää aluevaltuustolle seuraavia toiminnan ja talouden kehittämisehdotuksia:

Väliarvioinnin osa-alueet	Tarkastuslautakunnan väliarviointi ja kehittämisehdotukset
HENKILÖSTÖ <ul style="list-style-type: none"> - Osaavan henkilöstön saataavuus ja riittävyys - Työhyvinvointi, veto- ja pitovoima - Resurssijohtamisen menetelmät 	<ul style="list-style-type: none"> - Osaavan henkilöstön saatavuuteen liittyvä ennakointitiedon tuottaminen ja tulosten vaikuttavuuden arviointi. Alalta poislähtevien ja irtisanoutuneiden työntekijöiden määrä ja syyt. - Geneeriset asiantuntijarakenteet, tehtävärakenteet/työnjako ja urapolkumallit. - Henkilöstövoimavaraletöntoinen resurssijohtaminen ja siihen liittyvä henkilöstömitoitus.
TALOUS: <ul style="list-style-type: none"> - Ostopalveluiden raportointijärjestelmä - Tuottavuusohjelman mukaiset toimenpiteet - Välittömästi toteutettavat lyhyen aikavälin säästö-/sopeuttamistoimenpiteet - Laskutuksen jaksottaminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Raportointitieto lisä- ja ylityökorvauksista - Keikkalaistyövoiman korvaukset ammattiryhmittäin. - Ennen yksityiskohtaisia toimeenpanoja tulee laatia vaikutusten riskiarviointi. - Vaikutusten riskiarviointi, seuranta ja raportointi. - Laskutuksen jaksottaminen mahdollisimman reaaliaikaisesti.
JOHTAMINEN: <ul style="list-style-type: none"> - Viranhaltijoiden tehtävänkuvien laatiminen - Johtamisosaamisen kriteerit - Toimintaohjeiden ja -sääntöjen ylläpitoon ja jalkauttamiseen vastuutahojen nimeämiset - Viranhaltijoiden kokouskäytänteissä noudatetaan tuottavuusohjelman kohtaa, jossa linjataan kokouskäytäntöjä. - Työaikaseuranta, saavutettavuus ja läpinäkyvyys 	<ul style="list-style-type: none"> - Laaditaan uusien tehtävänimikkeiden mukaiset tehtävänkuvat ja määritellään tehtävään vaadittava johtamisosaaminen. - Johtamisen koulutus- ja työkokemuskriteerit - Tarkastuslautakunta arvioi ja raportoi toimintaohjelmien käyttöönottoa ja vaikuttavuutta ja kuulee toimintaohjelmien toimeenpanosta vastaavia viranhaltijoita. - Viranhaltijoiden resurssien ja työajankäytön hallinta. - Johtavien viranhaltijoiden saavutettavuus ja kalentereiden läpinäkyvyys

TOIMIELIMET:

- Lautakuntien systemaattinen itsearviointi, kansallinen vertailutieto- Selkeät tavoitteet työlle ja resurssiviisaat käytännöt- Toimielinten kokouskäytännöissä noudatetaan tuottavuusohjelman kohtaa, jossa linjataan kokouskäytäntöjä.	- Hyvinvointialueella otetaan laajasti käyttöön aluehallituksen ja tarkastuslautakunnan käyttämä itsearviointityökalu.- Toimielinten toimintaohjeet.- Toimielinten toimintaa ohjaava vuosikello.- Vastaavat viranhaltijat kutsutaan aluehallituksen kokoukseen, mikäli esityslistalla on heidän vastuualueellensa kohdennettuja pykäläiä.- Vastaavat viranhaltijat valmistautuvat ja osallistuvat kokoukseen vain tältä osin kutsuttaessa.- Poissulkien esittelijä, sihteeri, tekninen sihteeri, johtava lakimies.

Taulukko 8. Tarkastuslautakunnan väliarviointi ja kehittämisehdotukset.

6. Allekirjoitukset

Elma Hyökky
Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Irma Hirsjärvi
Tarkastuslautakunnan jäsen

Juha Kaistinen
Tarkastuslautakunnan jäsen

Merja Lahtinen
Tarkastuslautakunnan jäsen

Leila Lindell
Tarkastuslautakunnan jäsen

Tapio Puolimatka
Tarkastuslautakunnan jäsen

Tuomo Silvast
Tarkastuslautakunnan jäsen

Juha Suonperä
Tarkastuslautakunnan jäsen

Jouni Vuori
Tarkastuslautakunnan jäsen

Lähteet ja väliarvioinnissa käytetty tausta-aineisto

Keski-Suomen hyvinvointialueen hallintosääntö. Hyväksytty aluevaltuustossa 9.5.2023, voimaantulopäivä 17.5.2023.

Keski-Suomen hyvinvointialue. Keski-Suomen hyvinvointialuestrategia 2030. Aluevaltuuston hyväksymä 14.6.2022.

Keski-Suomen hyvinvointialueen arviointikertomus 2022.

Keski-Suomen hyvinvointialue. Toimialakohtaiset käyttösuunnitelmat 2023.

Keski-Suomen hyvinvointialue. Puolivuosisikatsaus 06/2023.

Keski-Suomen hyvinvointialue. Neljännesvuosisikatsaus 09/2023.

Keski-Suomen hyvinvointialue. Talousarviokirja 2023.

Keski-Suomen hyvinvointialue. Talousarviokirja 2024.

Keski-Suomen hyvinvointialueen nykytila ja tulevaisuuskuva. 31.5.2022

Lääkäriliitto (2023). Terveyskeskusten lääkäritilanne 2022. Tutkimus terveyskeskusten lääkäritilanteesta.

Sosiaali – terveydenhuollon järjestäminen Keski-Suomen hyvinvointialueella: Alueellinen asiantuntija-arvio, syksy 2023. Terveys- ja hyvinvoinnin laitos.

Sosiaali – ja terveysministeriö. Yhteistyö- työnjakomallit sosiaali- ja terveydenhuollossa. Selvitystyö. Sosiaali- terveysministeriön raportteja ja muistioita 2023:7.

Sosiaali- ja terveysministeriö. Sosiaali- ja terveysalan henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden turvaaminen. Tiekartta 2022–2027. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2023:8.

Suomen Hammaslääkäriliitto (2023). Työvoimaselvitys 2022. Terveyskeskusten hammaslääkäritilanne lokakuussa.

Valtiontalouden tarkastusvirasto. Tarkastus- ja arviointitoimijoiden roolit ja tehtävät hyvinvointialuekonsernissa sekä sisäisen valvonnan järjestäminen. Muistio hyvinvointialueiden valmistelijoille, 14.10.2021.

Taulukot:

Taulukko 1. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja resurssit.

Taulukko 2. Hyvinvointialuelain 611/2021 125 § mukaiset tarkastuslautakunnan tehtävät.

Taulukko 3. Hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän oma arvio alueen edellytyksistä saavuttaa sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet vuoteen 2025 mennessä.

Taulukko 4. Keski-Suomen hyvinvointialueen strategian yhtenä päämenestystekijänä on hyvinvoiva, osaava ja osallistuva henkilöstö.

Taulukko 5. Keski-Suomen hyvinvointialueen lautakuntien nimet, tehtävät, jäsen- ja kokousmäärä sekä lautakunnan esittelijä.

Taulukko 6. Keski-Suomen hyvinvointialueen jaostojen nimet, tehtävät, jäsen- ja kokousmäärä sekä esittelijä. Lisäksi taulukossa yksi neuvottelukunta.

Taulukko 7. Keski-Suomen hyvinvointialueen vaikuttamistoimielinten nimet, tehtävät, jäsen- ja kokousmäärä sekä esittelijä.

Taulukko 8. Tarkastuslautakunnan väliarviointi ja kehittämisehdotukset.

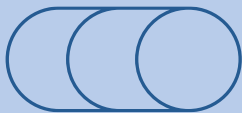
Kuviot:

Kuvio 1. Hyvinvointialueen toimielimet sekä tarkastus- ja arviointitoimijat.

Kuvio 2. Keski-Suomen hyvinvointialueen strategian menestystekijät.

Kuvio 3. Keski-Suomen hyvinvointialueen toimielinrakenne.

Kuvio 4. Keski-Suomen hyvinvointialueen organisaatiokaavio.

Aluehallituksen lausunto tarkastuslautakunnan väliarvioinnin edellyttämistä toimenpiteistä

Sisällysluettelo

1. Henkilöstö	3
2. Talous	6
3. Johtaminen	9
4. Toimielimet	11

1. Henkilöstö

Tarkastuslautakunta esitti väliarviointiraportissaan seuraavat kehittämisehdotukset:

Väliarvioinnin osa-alueet	Tarkastuslautakunnan väliarviointi ja kehittämisehdotukset
HENKILÖSTÖ	
<ul style="list-style-type: none"> - Osaavan henkilöstön saatavuus ja riittävyys - Työhyvinvointi, veto- ja pitovoima - Resurssijohtamisen menetelmät 	<ul style="list-style-type: none"> - Osaavan henkilöstön saatavuuteen liittyvä ennakointitiedon tuottaminen ja tulosten vaikuttavuuden arviointi. Alalta poislähtevien ja irtisanoutuneiden työntekijöiden määrä ja syyt. - Geneeriset asiantuntijarakenteet, tehtävä- ja urapolkumallit. - Henkilöstövoimavara- ja resurssijohtaminen ja siihen liittyvä henkilöstömitoitus.

Lisäksi tarkastuslautakunta esitti väliraportissaan seuraavat huomiot ja kysymykset:

Henkilökunnan tehtäväkuvien ja vastuunjaon epäselvyydet kuormittavat henkilöstöä. Miten hyvinvointialueelle liikkeenluovutuksella siirtyneiden työntekijöiden ja uusien tehtävänkuvauksen laatiminen toteutetaan?

Alijäämää on lisännyt palkkojen nousu ja lisääntynyt ostopalveluiden käyttö. Miten palkkaharmonisaation ja ostopalveluiden aiheuttamat kustannukset raportoidaan viranhaltijoille ja toimielimille?

(ostopalveluiden raportointi kuvataan kohdassa talous)

Aluehallituksen lausunto

Yleisesti kaikkiin edellä mainittuihin kehittämisehdotuksiin liittyen, Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallitus on hyväksynyt 7.11.2023 § 342 henkilöstöohjelman vuosille 2023–2025. Henkilöstöohjelman avulla linjataan Keski-Suomen hyvinvointialueen henkilöstöä koskevaa päätöksentekoa ja johtamista. Henkilöstöohjelman tavoitteena on varmistaa, että Keski-Suomen hyvinvointialueella on riittävä, osaava, hyvinvoiva, osallistuva ja sitoutunut henkilöstö oikeissa paikoissa oikeaan aikaan, jotta palvelut saadaan sujumaan tavoitellusti.

Henkilöstöohjelman slogan on "Hyvä työarki kaikille". Henkilöstöohjelman visio on "Meillä henkilöstö elää hyvää työarkea. Hyvän työn tekemiseen on hyvät olosuhteet ja voimavarat sekä tukena hyvä johtaminen."

Henkilöstöohjelmaan valittiin viisi kehittämiskohdetta: lähijohtamisen kehittäminen, työvoiman hankinnan kehittäminen, palkitsemisen kehittäminen, työhyvinvointia ja työolosuhteita tukevien käytäntöjen kehittäminen sekä resurssisuunnittelun kehittäminen.

Ohjelman toteutus tapahtuu priorisoimalla ja rytmittämällä kehitystoimenpiteitä koko strategiakauden ajalle.

Henkilöstöjaosto kokouksessaan 25.1.2024 käsittelee kehittämishankkeita ja ottaa huomioon tarkastuslautakunnan kehittämisehdotukset.

1. Osaavan henkilöstön saatavuuteen liittyvän ennakkotiedon tuottaminen ja tulosten vaikuttavuuden arviointi sekä alalta poislähtevien ja irtisanoutuneiden työntekijöiden määrä ja syyt

HR-palvelut ja henkilöstöjaosto seuraavat ja viranhaltijat sekä työntekijät mahdollisuuksien mukaan tutustuvat sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön sosiaali- ja terveysalan henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden ohjelman selvityksiin kuten sosiaali- ja terveysalan henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden tietopohjaa koskevaan esiselvitykseen 18/2023. Hyvinvointialue on mukana ministeriön Hyvän työn ohjelmassa, jonka avulla saadaan rahoitusta sote-alan henkilöstöpulaa helpottaville hankkeille.

Hyvinvointialueen oman henkilöstösuunnittelun käytössä on Kevan tuottama eläköitymisennuste henkilöittäin ja ammattiteittain. Hyvinvointialueen eri toimijat tekevät aktiivista yhteistyötä alueen oppilaitosten kanssa mm. harjoitteluissa, oppisopimuskoulutuksissa, jatkuvan oppimisen (koulutukset) sekä hankkeiden osalta. Oman organisaation henkilöstön vaihtuvuutta ja sen kehitystä seurataan yhtenä raportoitavana henkilöstötietona. HR-palveluiden tavoitteena on henkilöstöohjelman hanketyössä kehittää johtamisen työkaluksi esihenkilön lähtöhaastattelun lisäksi sähköinen lähtökysely. Kyselystä saadaan kehittämisen pohjaksi tietoa siitä, oliko lähdön syytä esim. johtaminen, palkkaus, hyvinvointi vai joku muu palvelussuhteeseen läheisesti liittyvä syy.

2. Geneeriset asiantuntijarakenteet, tehtävärakenteet/työnjako ja urapolkumallit

Henkilöstöohjelman kehittämiskohteissa resurssisuunnittelun kehittämisen yhtenä tavoitteena on henkilöstön osaamisprofiilien ja -tasojen määrittäminen sekä urapolkujen rakentaminen. Hyvinvointialueella on käytössä osassa hoitotyön ammatteja ns. uramalli. Osaamisen kehittäminen ja uralla eteneminen ovat tunnistettuja veto- ja pitovoimaan sekä työhyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä. Uramallin laajentaminen on mahdollista muihinkin ammatteihin.

3. Henkilöstövoimavarojen resurssihoitaminen ja siihen liittyvä henkilöstömitoitus

Henkilöstöohjelman tarkoituksena on varmistaa, että hyvinvointialueella on riittävä, osaava, hyvinvoiva, osallistuva ja sitoutunut henkilöstö oikeissa paikoissa oikeaan aikaan, jotta palvelut saadaan sujumaan tavoitellusti. Henkilöstöohjelman kehittämiskohteeksi valitun resurssisuunnittelun kehittämishankkeissa on tavoitteena parantaa henkilöstövoimavarojen resurssihoitamista. Osana kehittämistyötä on myös henkilöstömitoituksen määrittäminen toiminnoille.

Edellä mainittujen kehittämiskohteiden lisäksi tarkastuslautakunta esitti väliraportissaan seuraavat huomiot ja kysymykset:

Henkilökunnan tehtäväkuvien ja vastuunjaon epäselvyydet kuormittavat henkilöstöä. Miten hyvinvointialueelle liikkeenluovutuksella siirtyneiden työntekijöiden ja uusien tehtävänkuvausten laatiminen toteutetaan?

Tehtävänkuvien laatiminen aloitetaan organisaatiossa keväällä 2024. Johtaja- ja päällikkötöiden tehtävänkuvien laatiminen on tarkoituksenmukaista tehdä johtamisjärjestelmän ja organisaatorakenteen muuttamisen yhteydessä. Tässä yhteydessä on määriteltävä esim. miksi jokin johtaja-/päällikkörooli on olemassa. SOTE-sopimuksen mukaisen uuden palkkausmallin käyttöönotossa keväällä tarvitaan tehtäväkuvauksia kaikista sote-alan ammateista. Tehtävänkuvausten laatiminen tehdään HR-palveluiden ohjaamana prosessina.

Alijäämää on lisännyt palkkojen nousu ja lisääntynyt ostopalveluiden käyttö. Miten palkkaharmonisointi ja ostopalveluiden aiheuttamat kustannukset raportoidaan viranhaltijoille ja toimielimille?

Palkkaharmonisointia toteutetaan työehtosopimusten järjestelyerillä (yhteensovittamiserät sekä kehittämiserät). Toiminta- ja taloussuunnitelman yleisperustelujen henkilöstöosioon on kirjattu, että vuoden 2024 aikana tehdään suunnitelma hyvinvointialueen palkkaharmonisointi- ja ostopalveluiden suunnitelmasta. Suunnitelmassa huomioidaan palkkojen yhteensovittamisen lisäksi palkkausjärjestelmän uudistamisen vaikutukset. Suunnitelmassa pyritään tuottamaan tietoa palvelualueittain. Harmonisointisuunnitelman suunnitelma tuodaan henkilöstöjohtajien käsiteltäväksi.

2. Talous

Tarkastuslautakunta esitti väliarviointiraportissaan seuraavat kehittämisehdotukset:

Väliarvioinnin osa-alueet	Tarkastuslautakunnan väliarviointi ja kehittämisehdotukset
TALOUS: <ul style="list-style-type: none"> - Ostopalveluiden raportointijärjestelmä - Tuottavuusohjelman mukaiset toimenpiteet - Välittömästi toteutettavat lyhyen aikavälin säästö-/sopeuttamistoimenpiteet - Laskutuksen jaksottaminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Raportointitieto lisä- ja ylityökorvauksista - Keikkalaistyövoiman korvaukset ammattiryhmittäin. - Ennen yksityiskohtaisia toimeenpanoja tulee laatia vaikutusten riskiarviointi. - Vaikutusten riskiarviointi, seuranta ja raportointi. - Laskutuksen jaksottaminen mahdollisimman reaaliaikaisesti.

Lisäksi tarkastuslautakunta esitti väliraportissaan seuraavan huomion ja kysymyksen:

Alijäämää on lisännyt palkkojen nousu ja lisääntynyt ostopalveluiden käyttö. Miten palkkaharmonisaation ja ostopalveluiden aiheuttamat kustannukset raportoidaan viranhaltijoille ja toimielimille?

(palkkaharmonisaation raportointi kuvataan kohdassa henkilöstö)

Aluehallituksen lausunto

Ostopalveluiden raportointijärjestelmä

Hyvinvointialueella talouden seurantajärjestelmänä käytetään MonetTieto-raportointijärjestelmää. MonetTiedosta on saatavilla talouden tiedot kirjanpidon laskentatunnisteiden mukaisesti eriteltynä. Ostopalveluiden osalta raportointijärjestelmästä voidaan tarkastella toteutuneita ostopalveluja mm. organisaatioyksikön, kirjanpidon tilin, palveluntuottajan, ajanjakson tai mahdollisen muun tunnisteen kuten projekti tai kohde mukaisesti. MonetTiedon päivitysrytmi on päivittäin, joten sitä mukaa kun menoja kirjataan kirjanpitoon raportointitieto on käytettävissä MonetTiedossa. Ostopalvelumenojen toteutumisrytmiin vaikuttaa keskeisesti palveluntuottajien laskutusrytmi. Laskutusrytmistä sovitaan palvelun tai tavaran hankintasopimuksessa.

Viranhaltijoilla on käytettävissä MonetTieto raportointijärjestelmä, joten ostopalvelujen kustannuksia on mahdollisuus seurata tarkoituksenmukaisessa aikataulussa ja halutulla tarkkuustasolla. Hyvinvointialueen johtoryhmässä talouden toteutumista (mukaan lukien ostopalvelut) seurataan kuukausittain.

Aluehallitukselle ostopalveluiden aiheuttamat kustannukset raportoidaan kuukausittain osana toiminnan ja talouden raportointia. Aluehallitus hyväksyi 23.1.2024 kokouksessaan vuoden 2024 toiminnan ja talouden raportointikäytännön.

Raportointitieto lisä- ja ylityökorvauksista

Hyvinvointialueen kirjanpidossa käytetään Valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin julkaiseman Hyvinvointialueiden talousraportoinnin käsikirjan (HVA-AURA) mukaista tililuettelo (tilikarttaa), jonka mukaan hyvinvointialueiden tulee raportoida taloustietonsa Valtiokonttorille. Hyvinvointialueen henkilöstölle maksettavat lisä- ja ylityökorvaukset sekä muut erillislisät kirjataan kirjanpidossa tililuettelon mukaisille ammattiryhmittäin eritellyille erillislisien ja palkkioiden tilille. Tarkempi tieto eri erillislisien suuruudesta raportoidaan HR:n palkkajärjestelmästä. Tarkastuslautakunnan käyttöön on toimitettu toteumatietoja lisä- ja ylityökorvauksista.

Keikkalaistyövoiman korvaukset ammattiryhmittäin

Lyhytaikaisten alle 13 kalenteripäivää kestäneiden palvelussuhteiden palkkatiedot ammattiryhmittäin voidaan raportoida halutulla aikajänteellä palkkajärjestelmästä. Näitä tietoja ei ole systemaattisesti raportoitu vuoden 2023 aikana, mutta tiedot ovat saatavilla tarpeen mukaan.

Tuottavuusohjelman toimenpiteet ja muut talouden sopeuttamistoimenpiteet

Toimenpiteiden etenemisen seuranta tehdään hyvinvointialueen johtoryhmässä kuukausittain ja aluehallitukselle sekä aluevaltuustolle toimenpiteiden etenemisestä raportoidaan neljännesvuosikatsauksittain. Toimenpiteiden seuranta tehdään aluehallituksen 23.1.2024 hyväksymän raportointimallin mukaisesti.

Vaikutusten riskiarviointi, seuranta ja raportointi

Tuottavuusohjelman toimenpiteiden ja muiden talouden sopeuttamistoimenpiteiden vaikutusten riskiarviointia tehtiin osana talousarvion valmistelua.

Vuoden 2024 aikana kehitetään ja otetaan käyttöön hyvinvointialueen yhtenäinen päätösten ennako- ja jälkikäteisvaikutusten arvioinnin malli. Laadittavan mallin mukaisesti arvioidaan mm. sitä, miten talousarvio ja sen mukaiset toimenpiteet toteuttavat hyvinvointialueen strategiaa ja hyvinvointialueudistuksen kansallisia tavoitteita, kuten perustason palvelutuotannon vahvistamista.

Laskutuksen jaksottaminen

Vuonna 2023 hyvinvointialueen tulojen laskutus käynnistettiin vaiheittain, jotta tietojärjestelmien ja prosessien valmiustaso ja datan laatu saatiin varmistettua.

Vuoden 2024 myyntilaskutus käynnistetään vuoden 2023 laskutusta aiemmin. Myyntilaskutus tehdään kuukausittain tai muussa sovituksessa aikataulussa ennalta suunnitellun vuosikellon mukaisesti:

- Hoito- ja hoivapalvelujen laskutus tehdään kuukausittain, ensimmäinen laskutus helmikuun lopussa
- Muiden palveluiden myynti laskutetaan siinä rytmissä kuin palvelujen myyntisopimuksissa on sovittu
- Asiaksmaksut laskutetaan toiminnan kannalta tarkoituksenmukaisessa aikataulussa. Terveystieteiden tutkimuskeskusten laskutus tehdään noin 1,5-2 viikkoa tapahtuman jälkeen (jotta pystytään huomioimaan maksukaton seuranta myös asiakkaan käyttäessä eri palveluita). Päätöksiin perustuva asiakasmaksujen laskutus tehdään kuukausittain.

3. Johtaminen

Tarkastuslautakunta esitti väliarviointiraportissaan seuraavat kehittämisehdotukset:

Väliarvioinnin osa-alueet	Tarkastuslautakunnan väliarviointi ja kehittämisehdotukset
<ul style="list-style-type: none"> - Viranhaltijoiden tehtävänkuvien laatiminen - Johtamisosaamisen kriteerit - Toimintaohjeiden ja -sääntöjen ylläpitoon ja jalkauttamiseen vastuutahojen nimeämiset - Viranhaltijoiden kokouskäytänteissä noudatetaan tuottavuusohjelman kohtaa, jossa linjataan kokouskäytäntöjä. - Työaikaseuranta, saavutettavuus ja läpinäkyvyys 	<ul style="list-style-type: none"> - Laaditaan uusien tehtävänimikkeiden mukaiset tehtävänkuvat ja määritellään tehtävään vaadittava johtamisosaaminen. - Johtamisen koulutus- ja työkokemuskriteerit - Tarkastuslautakunta arvioi ja raportoi toimintaohjelmien käyttöönottoa ja vaikuttavuutta ja kuulee toimintaohjelmien toimeenpanosta vastaavia viranhaltijoita. - Viranhaltijoiden resurssien ja työajankäytön hallinta. - Johtavien viranhaltijoiden saavutettavuus ja kalentereiden läpinäkyvyys

Aluehallituksen lausunto

1. Laaditaan uusien tehtävänimikkeiden mukaiset tehtävänkuvat ja määritellään tehtävään vaadittava johtamisosaaminen

Hyvinvointialueen johtajien, päälliköiden ja lähiesihenkilöiden tehtävänimikkeet on tarkoituksenmukaista yhtenäistää. Tehtävänkuvat laaditaan johtamisjärjestelmän ja organisaatorakenteen uudistamisen yhteydessä. Samassa yhteydessä määritellään ko. tehtävien osaamisvaatimukset mm. koulutuksen, johtamisosaamisen ja työkokemuksen osalta.

2. Johtamisen koulutus- ja työkokemuskriteerit

Tehtävänkuvien laatimisen yhteydessä määritellään hyvinvointialueen johtajien, päälliköiden ja lähiesihenkilöiden johtamisen osaamisvaatimukset mm. johtamiskoulutuksen ja -kokemuksen osalta. Hyvinvointialueen kaikkien esihenkilötyötä tekevien johtamisosaamista voidaan täydentää mm. Hyvaks-akatemian johtamisen omilla tai tuetuilla koulutuksilla ja valmennuksilla.

3. Tarkastuslautakunta arvioi ja raportoi toimintaohjelmien käyttöönottoa ja vaikuttavuutta ja kuulee toimintaohjelmien toimeenpanosta vastaavia viranhaltijoita

Hyvinvointialueen strategian toteutumista tukevien toimintaohjelmien käyttöönoton ja vaikuttavuuden arviointi on tärkeää. Toimintaohjelmien eri hankkeiden yhteensovittaminen, arviointi ja priorisointi tehostaa niukkojen resurssien käyttöä.

4. Viranhaltijoiden resurssien ja työajankäytön hallinta

Johtamisjärjestelmän ja -kulttuurin määrittelemisen yhteydessä tarkastellaan organisaation kokouskäytäntöjä mm. johtoryhmätyöskentelyn osalta. Selkeät tehtäväkuvat ja vastuut tukevat tehokasta työajankäyttöä.

Henkilöstöohjelmassa valittiin kehittämiskohteeksi lähijohtamisen kehittäminen. Esihenkilöiden tehtäväkuvia selkeytetään määrittelemällä johtaminen tehtävät ja aikaresurssit. Samalla pyritään priorisoimaan tehtäviä, lisäämään delegointia ja vähentämään turhaa työtä.

5. Johtavien viranhaltijoiden saavutettavuus ja kalentereiden läpinäkyvyys

Johtavien viranhaltijoiden tavoitettavuutta helpottavien yhteystietojen näkyvyyttä parannetaan www.hyvaks.fi -sivustolla sekä henkilöstön sisäisellä Polku-intran sivustolla. Lisäksi sivustoille tuodaan myös viranhaltijoiden sihteerien/assistenttien tai vastaavien yhteystiedot. Kalenterit ovat mahdollisuuksien mukaan nähtävillä organisaation sisällä. Näkyvyydessä on huomioitava salassapidon ja tietosuojan vaatimukset.

4. Toimielimet

Tarkastuslautakunta esitti väliarviointiraportissaan seuraavat kehittämisehdotukset:

Väliarvioinnin osa-alueet	Tarkastuslautakunnan väliarviointi ja kehittämisehdotukset
TOIMIELIMET: <ul style="list-style-type: none"> - Lautakuntien systemaattinen itsearviointi, kansallinen vertailutieto - Selkeät tavoitteet työlle ja resurssiviisaat käytännöt - Toimielinten kokouskäytännöissä noudatetaan tuottavuusohjelman kohtaa, jossa linjataan kokouskäytäntöjä. 	<ul style="list-style-type: none"> - Hyvinvointialueella otetaan laajasti käyttöön aluehallituksen ja tarkastuslautakunnan käyttämä itsearviointityökalu. - Toimielinten toimintaohjeet. - Toimielinten toimintaa ohjaava vuosikello. - Vastaavat viranhaltijat kutsutaan aluehallituksen kokoukseen, mikäli esityslistalla on heidän vastuualueellensa kohdennettuja pykäläiä. - Vastaavat viranhaltijat valmistautuvat ja osallistuvat kokoukseen vain tältä osin kutsuttaessa. - Poissulkien esittelijä, sihteeri, tekninen sihteeri, johtava lakimies.

Lisäksi tarkastuslautakunta esitti väliarvioinnissaan seuraavan huomion ja kysymyksen:

Tuleeko hallintosäätöön kirjata tarkemmin vaikuttamistoimielinten laaja tehtävänkuva. Mitä mahdollisuuksia on lautakuntatyöskentelyn kehittämiseksi, jotta vaikuttava työskentely tukipalveluna lisääntyy?

Aluehallituksen lausunto

Tarkastuslautakunnan suositukset toimielinten työskentelyn kehittämiseksi ovat hyviä, erityisesti itsearvioinnin käytön laajentaminen on järkevää.

Lautakunnat ovat tehneet ensimmäisen itsearviointinsa joulukuussa 2023 ja tarkoitus on toistaa itsearviointi puolivuositain. Välinettä, jolla itsearviointi on tehty, arvioidaan keväällä 2024 vertailukelpoisen aineiston saamiseksi.

Aluehallituksen ja muiden toimielinten toimintaa ohjataan jo nyt vuosikellolla, jossa ovat kokoukset ja keskeiset asiat niissä. Aluehallituksen kokouksessa vakituisesti läsnä olevat viranhaltijat ovat määrättyneet sujuvan kokouksen varmistamiseksi, muita viranhaltijoita kutsutaan tarvittaessa yksittäisten asioiden osalta kokoukseen.

Lautakuntien vuosikello on vuonna 2024 rakennettu yhteensopivaksi myös vaikuttamistoimielinten kokousten kanssa, jotta lautakuntatyöskentelyssä voidaan ottaa entistä paremmin huomioon vaikuttamistoimielinten työskentely.

Hallintosäännössä aluehallitukselle on annettu toimivalta hyväksyä vaikuttamistoimielinten toimintasääntö, jossa todetaan muun muassa toimielinten lakisääteiset ja muut mahdolliset tehtävät, jäsenten lukumäärä ja valintatapa, kokous- ja toimintakäytännöt, toimintasuunnitelman laatiminen ja toimintakertomuksen antaminen sekä yhteistyö kuntatason vaikuttamistoimielimen kanssa. Aluehallituksen näkemyksen mukaan

toimintasäännöllä voidaan riittävällä tavalla ja joustavammin kuin hallintosäännöllä määritellä vaikuttamistoimintaelinten tehtävät sekä antaa niille toimintaohjeita.

Lautakuntien osalta voidaan todeta, että osana kevään 2023 toimielintyöskentelyn kehittämisprosessia lautakunnat arvioivat toimintaohjeen tarvetta työnsä. Tuossa vaiheessa toimintakäytännöt olivat vasta muotoutumassa ja eikä erilliselle toimintaohjeelle ei ollut tuossa vaiheessa tarvetta eikä toisaalta edellytyksiä. Toimintakäytännöistä on sovittu tilannekohtaisesti lautakuntien puheenjohtajan kanssa kuukausittain käydyissä palaverissa sekä lautakunnan kesken lautakunnan kokouksissa. Toiminnan kehittyessä ja vakiintuessa toimintaohjeen (kuvaus kuinka on toimittu) tarvetta on syytä arvioida uudelleen keväällä 2024.

Aluehallitus näkee lautakuntatyöskentelyn roolin merkittävänä aluehallituksen toimintaa tukevana ja asioita osaltaan valmistelevana työnä. Lautakuntien rooli ja toimielinten työskentely on vuoden 2023 aikana täsmentynyt mm. toteutetun toimielinprojektin avulla, jossa analysoitiin vuorovaikutteisesti toimielinten työskentelyä sekä laadittiin kehittämissuosituksia. Kehittämissuosituksia on ryhdytty myös toteuttamaan ja lautakuntatyöskentely onkin jätnevöitynyt. Tilannetta tarkastellaan uudelleen vuoden 2024 aikana ja tarvittaessa pohditaan lautakuntien asemaa ja roolia suhteessa aluehallitukseen, kuten niiden roolia valmistelussa ja päätöksenteossa, joka voi tarkoittaa päätösvallan antamista lautakunnille määrättyissä asioissa. Myös lautakuntien lukumäärää ja tehtäviä on syytä tarkastella, kunhan nykyisestä toimielinrakenteesta saadaan lisää kokemuksia vuoden 2024 aikana.

Resurssiviisauden osalta lautakunnat tulevat noudattamaan tuottavuusohjelman kohtaa kokouskäytännöistä. Esimerkiksi noin puolet kokouksista tullaan pitämään Teamsin välityksellä. Lisäksi vuonna 2024 kokeillaan mallia, jossa lautakunnat kokoontuvat samaan aikaan, jolloin asiat, jotka on tarpeen käydä läpi kaikissa lautakunnissa, voidaan esitellä kerralla ja näin toimia resurssiviisaammin.

Lisäksi tarkastuslautakunta kysyi

Mitä mahdollisuuksia on lautakuntatyöskentelyn kehittämiseksi, jotta vaikuttava työskentely tukipalveluna lisääntyy?

Lautakunnat toteavat, että ensimmäisen toimintavuoden aikana ns. valmistelevan lautakunnan rooli haki paikkaansa ja eri lautakunnat kokeilivat hieman erilaisia malleja ja tapoja toimia ja toteuttaa tätä valmistelevaa tehtävää.

Lautakunnilla on tahtotila toimia vaikuttavasti järjestämisen näkökulmasta ja välittää näkemyksiä päätöksenteon tueksi. Jatkossa lautakunnat tulevat toteuttamaan aiempaa enemmän päätösten ennakkovaikutusten arviointia, joka on yksi keino vaikuttavampaan työskentelyyn. Lisäksi lautakunta jatkaa työtapaansa, jossa esityslistalle nousutta asiaa tarkastellaan asukkaan ja järjestämisen kannalta, mutta myös laajasti muista näkökulmista ja nämä näkökulmat tuodaan päätöksenteon tueksi ja tiedoksi tueksi matalalla kynnyksellä. Lautakunta pitää tärkeänä, että lausunnot voivat olla monimuotoisia koonteja käydyistä keskusteluista, jonka avulla tuodaan ilmi käsittelyn monipuolisuus ja lautakunnan erilaiset näkemykset.

Aluehallituksen tavoitteena on vahvistaa toimielinten ja aluehallituksen välistä vuorovaikutusta kevään 2024 aikana eri toimin.

Aluevaltuusto

§ 5 Luettelo aloitteista

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/315/00.02.01/2024

Aiempi käsittely:

Aluehallitus 6.2.2024 § 33

Valmistelija(t) Henna Karttunen, p. 040 188 2180 ja Pasi Marjakangas, p. 050 564 8980

Selostus asiasta Hallintosäännön 142 § mukaan aluehallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä aluevaltuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja aluehallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita aluevaltuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Aluevaltuusto voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

Aloitteet ja niiden osalta suoritettavat toimenpiteet on koottu liitteenä olevaan taulukkoon.

Toimivalta asiassa

Hallintosääntö 142 §

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus Aluehallitus ehdottaa aluevaltuustolle, että se merkitsee aloitteiden osalta liitteen mukaiset toimenpiteet tiedoksi.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluevaltuusto 13.2.2024 § 5

Päätös ehdotus Aluevaltuusto merkitsee aloitteiden osalta liitteen mukaiset toimenpiteet tiedoksi.

Päätös Aluevaltuusto merkitsi aloitteiden osalta liitteen mukaiset toimenpiteet tiedoksi.

Liitteet Liite: Luettelo aloitteista

Aloite	Aloitteen tekijä(t)	Pvm	Käsittely	Asianumero
Keskeneräiset aloitteet				
Valtuustoaloite ammatinharjoittajamallin pilotoimiseksi Keski-Suomessa.	Matias Lahti (Kesk.) Mauno Vanhala (Kesk.)	14.11.2023	Annettu toimialajohtaja Kati Kallimon ja talousjohtaja Aija Suntioisen valmisteltavaksi aluehallituksessa 28.11.2023	Hyvaks/3685/00.05.01/2023
Valtuustoaloite toimenpideohjelmasta kriisiytyneen koulupsykologipulan helpottamiseksi ja kustannusten säästämiseksi	Katri Savolainen (Vihr.) Wilma Viitasaari (Vihr.)	26.9.2023	Annettu toimialajohtaja Kati Kallimon ja HR-johtaja Eija-Liisa Heikkilän valmisteltavaksi aluehallituksessa 31.10.2023	Hyvaks/3171/00.02.01/2023
Valtuustoaloite: Lastensuojelun jälkihuollon ikäraja säilytettävä 25:ssä ikävuodessa Keski-Suomen hyvinvointialueella	Bella Forsgrén (Vihr.) Katri Savolainen (Vihr.)	22.8.2023	Valmistelussa, vastuualuejohtaja Päivi Kallainen ja sosiaalityön johtaja Raija Kojo	Hyvaks/2693/00.05.01/2023
Keski-Suomen pk-yritysten palvelujen käytön edistäminen	Janne Luoma-aho (PS) Toimi Kankaanniemi (PS)	1.11.2022	Valmistelussa, lakiasiainjohtaja Johanna Aalto ja johtava hankintapäällikkö Miia Paatola	Hyvaks/94/00.02.00/2023
Alalta poissa olevien hoitajien paluun edistäminen täydennyskoulutukseen panostamalla	Perussuomalaisten valtuustoryhmä	7.2.2023	Valmistelussa, HR-johtaja Eija-Liisa Heikkilä	Hyvaks/318/00.05.01/2023
Loppuun käsitellyt aloitteet				
Henkilökunnan edustajan kutsuminen ja puhe- läsnäoloikeuden myöntäminen valtuuston ja hallituksen ja myöhemmin mahdollisesti perustettaviin lautakunnan kokouksiin	Ilkka Pernu (Vas.)	14.6.2022	Käsitelty aluevaltuustossa 9.5.2023	Hyvaks/139/00.02.00/2022
Maskinkäyttövelvoitteen lakkauttaminen Keski-Suomen hyvinvointialueen työntekijöiltä	Eetu Tuovila (Vapauden liitto) Tapio Puolimatka (KD)	7.2.2023	Käsitelty aluevaltuustossa 9.5.2023	Hyvaks/317/00.05.01/2023
Valtuustoaloite koskien neuropsykiatristen palveluiden strategian laatimista Keski-Suomen hyvinvointialueelle	Linda Pippuri (Kok.)	6.9.2022	Käsitelty aluevaltuustossa 13.6.2023	Hyvaks/1407/00.02.01/2023
Epäeettisen rokotussuosituksen poistaminen riskiryhmään kuuluvien lasten kohdalta	Eetu Tuovila (Vapauden liitto)	11.4.2023	Käsitelty aluevaltuustossa 26.9.2023	Hyvaks/1179/00.02.00/2023
Valtuustoaloite mielenterveysstrategian valmistelu ja nuorten terapiatuuokokeilu	Sirkku Ingervo (Vas.) Matleena Käppi (Vas.)	4.10.2022	Käsitelty aluevaltuustossa 14.11.2023	Hyvaks/93/00.02.00/2023
Valtuustoaloite keski-suomalaisen ensihoitopalvelun uudelleenorganisoinniseksi ja tehostamiseksi	Marko Kolula (PS) Kati Jetsu (Vas.) Juha Hyötyläinen (SDP)	1.11.2022	Käsitelty aluevaltuustossa 5.12.2023	Hyvaks/88/00.02.00/2023

Aluevaltuusto

§ 6 Aluevaltuuston jäsenen sekä työikäisten ja ikääntyneiden lautakunnan varajäsenen vaihtuminen

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/4152/00.02.01/2023**Aiempi käsittely:**

Aluehallitus 16.1.2024 § 10

Valmistelija(t) Pasi Marjakangas, p. 050 564 8980

Selostus asiasta Ville Väyrynen on 5.12.2023 lähettämällään sähköpostilla pyytänyt eroa Keski-Suomen hyvinvointialueen valtuutetun tehtävästä. Lisäksi hän on 5.1.2024 lähettämällään sähköpostilla pyytänyt eroa työikäisten ja ikääntyneiden lautakunnan varajäsenyydestä. Perusteena hän esittää kansanedustajan tehtävän tuomia velvollisuuksia, minkä seurauksena aikataulujen yhteensovittaminen tehtävien välillä on käynyt mahdottomaksi.

Hyvinvointialuelain (611/2021) 75 §:n mukaan luottamustoimesta voi erota pätevistä syistä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin. Aluevaltuusto myöntää eron valtuutetulle ja varavaltuutetulle. Lisäksi hallintosäännön 12 § mukaan aluevaltuusto valitsee lautakuntien jäsenet ja varajäsenet.

Jos valtuutetun on todettu menettäneen vaalikelpoisuutensa, hänet on vapautettu toimestaan tai hän on kuollut, aluevaltuuston puheenjohtaja kutsuu hänen sijaansa jäljellä olevaksi toimikaudeksi asianomaisen vaaliliiton, puolueen tai yhteislistan järjestyksessä ensimmäisen vielä valtuutetuksi kutsumattoman varavaltuutetun (hyvinvointialuelaki 25 §).

Hyvinvointialuelain 84 §:n mukaan luottamushenkilö pysyy toimeissaan sen ajan, joksi hänet on valittu, ja sen jälkeenkin siihen saakka, kunnes toimeen on valittu toinen.

Toimivalta asiassa

Hyvinvointialuelaki 25 § ja 75 §, hallintosääntö 12 §

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että se

- 1) myöntää Ville Väyrykselle eron aluevaltuuston jäsenyydestä sekä työikäisten ja ikääntyneiden lautakunnan varajäsenyydestä,
 - 2) valitsee työikäisten ja ikääntyneiden lautakuntaan uuden varajäsenen ja että
-

Aluevaltuusto

3) aluevaltuuston puheenjohtaja kutsuu aluevaltuuston varajäsenen Ville Väyrysen sijaan jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Päätös

Aluehallitus päätti esittää aluevaltuustolle, että se

1) myöntää Ville Väyrykselle eron aluevaltuuston jäsenyydestä sekä työikäisten ja ikääntyneiden lautakunnan varajäsenyydestä,

2) valitsee työikäisten ja ikääntyneiden lautakuntaan uuden varajäsenen ja että

3) aluevaltuuston puheenjohtaja kutsuu aluevaltuuston varajäsenen Ville Väyrysen sijaan jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Aluevaltuusto 13.2.2024 § 6

Päätös ehdotus

Aluevaltuusto:

1) päättää myöntää Ville Väyrykselle eron aluevaltuuston jäsenyydestä sekä työikäisten ja ikääntyneiden lautakunnan varajäsenyydestä,

2) valitsee työikäisten ja ikääntyneiden lautakuntaan uuden varajäsenen ja että

3) aluevaltuuston puheenjohtaja kutsuu aluevaltuuston varajäsenen Ville Väyrysen sijaan jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Päätös

Aluevaltuusto:

1) päätti myöntää Ville Väyrykselle eron aluevaltuuston jäsenyydestä sekä työikäisten ja ikääntyneiden lautakunnan varajäsenyydestä,

2) valitsi työikäisten ja ikääntyneiden lautakuntaan uudeksi varajäseneksi Aapo Liukon ja

3) aluevaltuuston puheenjohtaja kutsui aluevaltuuston varajäsenen Hannu Piispasen Ville Väyrysen sijaan jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Aluevaltuusto

§ 7 Aluevaltuuston jäsenen vaihtuminen

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/175/00.02.01/2024

Aiempi käsittely:

Aluehallitus 23.1.2024 § 24

Valmistelija(t) Pasi Marjakangas, p. 050 564 8980

Selostus asiasta Touko Aalto on 9.1.2024 lähettämällään sähköpostilla pyytänyt eroa Keski-Suomen hyvinvointialueen valtuutetun tehtävästä. Perusteluksi hän kertoo työskentelyn Toivakan kunnan vt. kunnanjohtajana, jota on jääviys- ja ajankäytöllisistä syistä ei-tarkoituksenmukaista yhdistää aluevaltuuston luottamustehtäviin.

Hyvinvointialuelain (611/2021) 75 §:n mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin. Aluevaltuusto myöntää eron valtuutetulle ja varavaltuutetulle.

Jos valtuutetun on todettu menettäneen vaalikelpoisuutensa, hänet on vapautettu toimestaan tai hän on kuollut, aluevaltuuston puheenjohtaja kutsuu hänen sijaansa jäljellä olevaksi toimikaudeksi asianomaisen vaaliliiton, puolueen tai yhteislistan järjestyksessä ensimmäisen vielä valtuutetuksi kutsumattoman varavaltuutetun (hyvinvointialuelaki 25 §).

Hyvinvointialuelain 84 §:n mukaan luottamushenkilö pysyy toimessaan sen ajan, joksi hänet on valittu, ja sen jälkeenkin siihen saakka, kunnes toimeen on valittu toinen.

Toimivalta asiassa

Hyvinvointialuelaki 25 § ja 75 §

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että se
1) myöntää Touko Aallolle eron aluevaltuuston jäsenyydestä ja että
2) aluevaltuuston puheenjohtaja kutsuu aluevaltuuston varajäsenen Touko Aallon sijaan jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Päätös

Aluehallitus päätti esittää aluevaltuustolle, että se
1) myöntää Touko Aallolle eron aluevaltuuston jäsenyydestä ja että
2) aluevaltuuston puheenjohtaja kutsuu aluevaltuuston varajäsenen Touko

Aluevaltuusto

Aallon sijaan jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Aluevaltuusto 13.2.2024 § 7

Päätös ehdotus

Aluevaltuusto:

- 1) päättää myöntää Touko Aallolle eron aluevaltuuston jäsenyydestä ja
- 2) aluevaltuuston puheenjohtaja kutsuu aluevaltuuston varajäsenen Touko Aallon sijaan jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Päätös

Aluevaltuusto:

- 1) päätti myöntää Touko Aallolle eron aluevaltuuston jäsenyydestä ja
 - 2) aluevaltuuston puheenjohtaja kutsui aluevaltuuston varajäsenen Ari-Pekka Liukkosen Touko Aallon sijaan jäljellä olevaksi toimikaudeksi.
-

Aluevaltuusto

§ 8 Valtuutettujen aloitteet

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/3006/00.02.00/2023

Aluevaltuusto 13.2.2024 § 8

Selostus asiasta Hallintosäännön 142 §:n mukaan kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen valtuustoryhmällä ja valtuutetulla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita hyvinvointialueen toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa.

Aloite annetaan puheenjohtajalle kirjallisesti tai sähköisesti.

Sähköisessä kokouksessa aloite lähetetään sähköisesti kokouksen puheenjohtajan ilmoittamalla tavalla.

Aloite on, sitä enempää käsittelemättä, lähetettävä aluehallituksen valmisteltavaksi.

Päätös ehdotus Tehdyt aloitteet lähetetään aluehallituksen valmisteltaviksi.

Päätös Ei aloitteita.

Aluevaltuusto

MUUTOKSENHAKUOHJEET / -KIELTO

Aluevaltuuston tekemiin päätöksiin pykälissä 1-5 ja 7-8 ei voi hakea muutosta, koska päätökset ovat luonteeltaan valmistelua tai täytäntöönpanoa.

VALITUSOSOITUS

Seuraaviin päätöksiin haetaan muutosta aluevalituksella: 6.

Valitusoikeus ja -perusteet

Aluevalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä hyvinvointialueen jäsen. Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa järjestettyjä tehtäviä koskevasta päätöksestä aluevalituksen saa tehdä myös yhteistoimintaan osallinen hyvinvointialue ja sen jäsen.

Valituksen saa tehdä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomainen ja -aika

Valitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle.

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 13100 Hämeenlinna

Virka-aika arkisin kello 8.00 - 16.15

Sähköpostiosoite: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Faksinumero 029 56 42269

Puhelinnumero 029 56 42210 (asiakaspalvelu)

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa:

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Aluevalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa tiedoksisaannista.

Hyvinvointialueen jäsenen sekä hyvinvointialueiden yhteistoimintaan osallisen hyvinvointialueen ja sen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on pantu nähtäville yleiseen tietoverkkoon hyvinvointialueen verkkosivustolle.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen

Aluevaltuusto

lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena (3) päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Valitusajaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei lueta määräaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen muoto, sisältö ja liitteet

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Valituksessa on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
3. vaatimusten perustelut;
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite (esim. sähköpostiosoite), johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valituksen toimittaminen

Valituskirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituskirjat toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valituskirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin

Aluevaltuusto

tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Linkki tuomioistuinmaksulakiin:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=tuomioistuinmaksulaki#P5>

Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy täältä:

<https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index/asiointijulkisuus/maksut/oikeudenkayntimaksuthallinto-oikeudessa.html>
